

Paba diena

Šiandien saulė teka 7 val. 03 min., leidžiasi 19 val. 19 min. Dienos ilgumas – 12 val. 16 min. Mėnulio jaunatis (pilnėja). Pasveikinkite šios dienos varduvinius: Liną, Teklę, Galintą, Galintę, Galių. Ketvirtadienį vardo dienas švenčia Gedvilas, Gedvilė, Geraldas, Hektoras, Rupertas, penktadienį – Budrius, Budrė, Budrys, Vaiginta, Vaigintas, Vaiginė, Aurelija, Vladislovas.

Rugsėjo 23 – Lietuvos žydų genocido diena.
Rugsėjo 25 – Mokymosi šeimoje diena.

„...statykime dvasios namus savo širdyje“ 2 p.

Nuo spalio 1 dienos – didesni suvaržymai

Pasakoja 3-8 p. bešeimininkių, palėpėse užmirštų, klėtyse numestų daiktų istorijas...

Į sena pažvelkime naujai 4 p.

Kaip pasiruošti kraujo tyrimui? 5 p.

„Turguj susitinkam dažniau nei bažnyčioj...“ 6 p.

Jiezne – Šv. Arkangelo Mykolo atlydai, Padėkos diena, Keliautojų ir vairuotojų diena

Rugsėjo 26 d.

11 val. Krepšinio 3 x 3 varžybos Šv. Arkangelo Mykolo taurei laimėti (sporto aikštynas prie Jiezno gimnazijos).

Rugsėjo 27 d.

12:30 val. Iškilmingos šv. Mišios (vadovaus kun. Laurynas VISOCKAS, Stakliškių ir Užguosčio parapijų administratorius).

13:50 val. Vairuotojų ir transporto priemonių laiminimas.

14:00 val. Agapė parapijos bendruomenės namų kieme. Visus linksmins folkloro ansamblis „Raskila“ (vadovė Roma Ruočkienė).

Pokalbis su Jiezno Šv. Arkangelo Mykolo ir Jono Krikštytojo parapijos klebonu, Kaišiadorių vyskupijos generaliniu vikaru Rolandu Bičkausku – 2 psl.

„Gatvės“ patirtis nesugniuždė Deliano – globos namuose jis atrado pašaukimą

Į globos namus patenkantys vaikai neretai jau nuo mažų dienų akis į akį būna susidūrę su girtavimu, smurtu, nepritekliais ir kitomis gyvenimo negandomis. Neretai ir vis dar gajus neigiamas visuomenės požiūris nepadedą jaunam žmogui greičiau atsitiesti bei nesuteikia motyvacijos „kabintis“ į gyvenimą. Tačiau Jiezno vaikų globos namuose (dabar – Jiezno paramos šeimai centras) užaugusio Deliano Palinausko gyvenimo istorija liudija, jog nuoširdūs žmonės, esantys šalia, gali jaunam žmogui parodyti teisingą kelią ir paskatinti jį nekartoti skaudžių gyvenimo pamokų.

Į laikinuosius globos namus Kaune kartu su sese Delianas pateko po tragiškai pasibaigusio buitinio konflikto. Jaunas vaikiną neslepia, (Nukelta į 3 p.)

Vilniaus universiteto absolventas D. Palinauskas. Jo sėkmę džiaugiasi Jiezno paramos šeimai centro direktorė J.V.Žukauskienė, pavaduotoja M. Blekaitienė ir Jiezno gimnazijos mokytoja J. Jurkevičienė.

Lietuvos miškų priešgaisrinė apsauga

Gaisras miške – didžiulė nelaimė, tačiau kiekvienais metais Lietuvos miškuose kyla šimtai gaisrų. Miškuose gausu greitai užsiliepsnojančių medžiagų – sausos žolės, samanų, spyglių, dervingos medienos, miško oras yra gausiai prisotintas deguonies, todėl čia ugnis įsiplieskia daug sparčiau. Dėl šių priežasčių bet kokį liepsnos šaltinį reikia užgesinti daug rūpestingiau, nei dauguma žmonių yra įpratę tai daryti savo kasdieninės buities sąlygomis. Vyraujant sausiams, saulėtiems orams, miškas gali užsidegti netgi nuo numesto stiklo gabalėlio ar kibirkšties iš transporto priemonės išmetimo sistemos.

Ne visi miško lankytojai žino, kad atvira ugnimi rekreacijos tikslais nuo pavasario iki žiemos galima naudotis tik specialiai įrengtose ir registruotose lauzavietėse, o savarankiškai įsirengti (net jeigu įrengiama gerai!) lauzavietės yra draudžiama. Neatsargus miško lankytojų elgesys yra pagrindinė gaisrų priežastis Lietuvos miškuose, antroje vietoje tarp miško gaisrus sukeliančių priežasčių yra tyčinis sausos žolės ir ražienų deginimas pamiškėse. Pasitaiko ir

(Nukelta į 2 p.)

Kėbliškių parkas atvėrė savo paslaptis

Saulėtas šeštadienis kvietė daugiau laiko praleisti lauke, todėl daugelį paviliojo dar neatrastas Kėbliškių paslaptį parkas (Pakuonio sen., Kauno g.12) – jo atidarymo šventėje netrūko susidomėjusių lankytojų ir svečių. Aukštai danguje pakibęs įspūdingo dydžio aitvaras vėluojantiems iš tolo rodė kelią į pramogų parką, tokį nepanašų nė į vieną iš anksčiau matytų. Jo erdvoje teritorijoje nebuvo matyti nei batutų, nei tradicinių atrakcionų, bet daugybė vaikų smagiai leido laiką su klounu, šėlo pūdami ir gainiodamiesi vaivorykštinius burbulus, skraidindami kartu su aitvarais.com pasigamintus aitvarus.

Spindinčios vaikų akys išdavė – taip ir turi atrodyti laimingos Vaikystės šalis, kurioje daug erdvės, laisvės ir įvairių su istorija bei gamta susijusių paslaptį.

Juk taip magia patekti už spalvingos, saulėgražomis apšviestos tvoros ir pasižiūrėti, kas kieme, tuose nedideliuose, dailiuose nameliuose gyvena? O juose slepiasi

(Nukelta į 4 p.)

Parko įkūrėjai – Irmantas ir Arnas Jokubavičiai.

Mažuose nameliuose gyvena maži gyvūnėliai.

Gedimino pilį Irmantas pastatė savo rankomis

ŠILTNAMIAI POLIKARBONATINIAI
ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS

DIDELIS PASIRINKIMAS

3x4 (12 m²)	– 236 Eur
3x6 (18 m²)	– 339 Eur
3x8 (24 m²)	– 439 Eur

Tel. 8 657 99478

GREITAS pristatymas visoje Lietuvoje

GRASTA

AKMENS ANGLIS BRIKETAI, GRANULĖS

8 687 36216

Kęstučio g. 99, Prienai
www.grasta.lt

VASAROS NUOLAIDOS!!!

Rugsėjo 27 dieną „Dainų dainelės“ koncerte – Prienų krašto atlikėjai

Rugsėį tęsiamas dėl koronaviruso numatytu laiku neįvykusių Lietuvos vaikų ir moksleivių televizijos konkurso „Dainų dainelė 2020“ koncertų filmavimas.

Koncertas filmuojamas be žiūrovų. Lietuvos vaikų ir moksleivių televizijos konkurso „Dainų dainelė“ trečiojo etapo devintas koncertas nufilmuotas rugsėjo 12 dieną, jo transliacija vyks rugsėjo 27 d. LRT Plius programos kanalu.

Konkurse dalyvavo du kolektyvai ir atlikėja iš Prienų rajono: Prienų

„Ažuolo“ progimnazijos mergaičių ansamblis ir mergaičių kvintetas (vadovė Lina Suchorukovienė), solistė iš Skriaudžių Samanta Pučkaitė (vadovė Vilma Pučkienė).

Po rugsėjo 27 d. koncerto visą savaitę vyks balsavimas. Balsuokite už mūsų krašto kolektyvus!

„Gyvenimo“ informacija

Nuo spalio 1 dienos – didesni suvaržymai

Per savaitgalį Lietuvoje patvirtinus rekordinį koronaviruso atvejų skaičių, COVID-19 valdymo komiteto nariai pirmadienį sutarė dėl naujų priemonių viruso plitimui pažaboti. Didžiausiu koronaviruso infekcijos židiniu Lietuvoje tapus Radviliškio ligoninei, premjeras Saulius Skvernelis pranešė, kad šiuo metu svarbiausia yra apsaugoti būtent gydymo įstaigas, todėl bus stiprinama jų apsauga, plečiamas medikų testavimas. Nauji ribojimai įvedami masiniams renginiams. Premjero teigimu, nuo spalio 1 dienos ketinama nebeleisti rengti tokių masinio susibūrimo renginių, kaip miestų ar derliaus šventės, kur yra itin sunku užtikrinti bei kontroliuoti saugumo reikalavimų laikymąsi.

„Apie būtinus sprendimus. Ligoninės yra mūsų strateginiai objektai. Todėl stiprinsime jų apsaugą, testuosime medikus tiek, kiek reikės. Užtikrinsime, kad visos ligoninės laikytųsi reikiamų taisyklių. Galime pasidžiaugti, jog šiai dienai rimtesnių ribojimų taikyti nebūtina: nors užsikrėtimų skaičius auga, hospitalizuotų žmonių turime nedaug. Tokiai pozicijai pritarė ir medikai. Nuo spalio 1 dienos ketiname nebeleisti rengti tokių masinio susibūrimo renginių kaip miestų ar derliaus šventės, kur itin sunku užtikrinti ir kontroliuoti saugumo reikalavimų laikymąsi. Formaliai jų tarsi laikomasi, bet realiai – nė kiek“, – teigė S.Skvernelis.

Vyriausybės vadovas akcentavo, kad jei nieko nekeisime, užsikrėtimo dinamika bei tendencijos taip pat nesikeis. „Suprantu dalies žmonių nuovargį, susierzinimą, gal net pyktį, tačiau negalime pasiduoti ir nuleisti rankų. Privalome imtis visų būtinų priemonių tam, kad apsaugotume mūsų visų sveikatą ir gyvybę“, – sakė S.Skvernelis.

Ministro pirmininko teigimu, „Radviliškyje pratrūkęs COVID-19 židinis yra pamokanti istorija, kad viskas prasideda nuo neatsargaus elgesio. Tereikia labai nedaug: kažkas iškišo nosį per kaukę, kažkas nenusplovė rankų – ir turime problemą“. „Šiandien COVID-19 valdymo komiteto posėdyje iš medicinos profesorių darsyk išgirdome: svarbiausias ginklas prieš virusą yra mūsų pačių atsakingas elgesys. Todėl dar kartą prašau visų: atstumas, rankų

higiena, veido apsaugos priemonės – ir teisingas jų dėvėjimas! Ir, žinoma, venkime nebūtinų kontaktų. Primeniu, kad Sveikatos apsaugos ministerija yra išleidusi rekomendacijas daugeliui sektorių. Pats laikas visiems įstaigų ir įmonių vadovams darsyk detalai viską perskaityti ir imti taikyti. Ypač – dėl nuotolinio bei pamaininio darbo“, – priminė S.Skvernelis.

Vyriausybės vadovas sakė suprانتantis, kad nauja realybė gyvenant su virusu žmones vargina, bet tik „visuomenės sąmoningumas saugant save ir aplinkinius yra veiksmingiausia priemonė“, kol bus išrasta vakcina. „Beveik 100 naujų užsikrėtimo atvejų per parą – tikrai daug. Per daug. Tačiau noriu visus nurašinti ir priminti, kad esame pasiruošę ir žinome, ką reikia daryti, – savo paskyroje rašė premjeras.

Šeštadienį Lietuvoje buvo pranešta apie rekordinį naujų koronaviruso atvejų per parą skaičių – 99. Iš viso per penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį nustatyti 249 koronaviruso atvejai. Didžiausias COVID-19 židinis šiuo metu yra Radviliškio ligoninėje. Pirmadienio ryto duomenimis, iš viso su šiuo židiniu siejami 63 koronaviruso atvejai.

Šiuo metu koronaviruso infekcija serga 1511 asmenų, 2199 – pasveiko. Bendras susirgimų skaičius siekia 3814. Pirmadienio duomenimis, Prienų r. savivaldybėje naujų atvejų nenustatyta. Serga 7 asmenys, 21 – pasveikę.

Pokalbis su Jiezno Šv. Arkangelo Mykolo ir Jono Krikštytojo parapijos klebonu, Kaišiadorių vyskupijos generaliniu vikaru Rolandu BIČKAUSKU apie bažnyčios sukaktį ir atlaidų prasmę

„...statykime dvasios namus savo širdyje“

– Jiezno parapijos bažnyčia šiemet švenčia pašventinimo 350 metų sukaktį. Svarbu prisiminti priešistoriją...

– Parapijoje nėra išlikusių įsteigimo ar pašventinimo originalių dokumentų, bet apie šio įvykio datą randame vēlesnėse Jiezno parapijos inventurizacijos knygose. Taip pat bažnyčios rytiniame fasade yra lotyniškas užrašas, kuris skelbia:

G (eriausiam) D (idžiausiam) D (ievui) Garbingajai (Dievo) Motinai Marijai ir visiems šventiesiems, šventojo Mykolo arkangelo, angelų vadovo vardu ši garbingoji Jiezno bažnyčia Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos vicekanclerio Pono STEPONO PACO kadaise buvo išvaduota iš erezijos. Vėliau jo palikuonio (sūnaus) vyriausiojo L. D. Kunigaikštijos kanclerio Garbingiausio ir Šviesiausio Pono KRISTUPO PACO buvo pastatyta (išmūryta) ir apdovanota. Pagaliau Klemenstui X esant Šventuoju Tėvu, viešpataujant Lenkijos karaliui ir LDK valdovui Šviesiausiam Mykolui Kaributui, Vilniaus vyskupo Garbingiausio ir Šviesiausio Pono ALEKSANDRO SAPIEGOS iš Macejevo autoritetu ši bažnyčia Žemaičių vyskupo Garb. ir Švies. Pono KAZIMIERO PACO buvo pakonsekruota ir atiduota (Dievo kultui). Rugsėjo 17 diena 1670 Viešpaties metai.

Tad šiais metais ir minime Jiezno parapijos bažnyčios konsekravimo 350 metų sukaktį.

– Šią sukaktį pradėjote švęsti Šv. Roko atlaidais. Kuo jie buvo ypatingesni?

– Kiekviena diena yra ypatinga, tuo labiau Šv. Roko atlaidai. Svečias kun. Gintaras Blūžas, Vilniaus kunigų seminarijos dvasios tėvas, vadavo maldai, o šventę papuošė Egidijaus Bavikino nuostabus koncertas. Po Mišių Jiezno seniūnas pristatė gyventojams naujai įrengtą miesto aikštę, kurioje vyko kraštiečių šventė – savo darbus pristatė amatininkai, dailės plenero dalyviai, vyko koncertas.

– Tačiau tuo šios datos minėjimas nesibaigė. Kvietėte dalyvauti fotografijų konkurse...

– Taip. Mes turime nuostabią barokinę bažnyčią, tad kilo noras surengti nuotraukų parodą. Norintieji galėjo atsiųsti nuotraukų. Dabar vyksta atranka, o Šv. Mykolo Arkangelo atlaidams padovanosime fotografijų su Jiezno bažnyčia parodą bei apdovanosime laimėtojus. Šios parodos idėja ir įgyvendinimo autorius, žemietis Vytautas Kandrotas.

– Kuo dar pradžiuosite bendruomenę?

– Mane ir mūsų bendruomenę jau pradžiugino LR Vyriausybė, skirdama mūsų bažnyčios išorės darbams 152 tūkst. eurų. Tai – nuostabi dovana bažnyčios 350 m. jubiliejaus proga.

Kita dovana – Šv. Arkangelo Mykolo atlaidai. Išvakarėse, t. y. šeštadienį, vyks tradicinis krepšinio trys prieš tris turnyras Šv. Arkangelo Mykolo taurėi laimėti, o sekmadienį dėkosime Dievui už rudens gėrybes bei kitas dovanas, melsime palaimos keliaujantiems bei šventinsime transporto priemones. Po pamaldų kvie-

sime dalyvius Agapei. Visus vaišins Rūta Paltanavičienė, linksminis folkloro ansamblis „Raskila“. Manau, kad bus smagu. Tad visus kviečiu dalyvauti, o kas negalės, teisiųjų LRT plus kanala, nes vyks transliacija iš Jiezno bažnyčios. Pamaldų pradžia 12:30 val.

– Paprastai, minint vieną ar kitą svarbų jubiliejų, bandoma jį įamžinti – pastatyti koplytstulpį ar ką nors kito išliekančio. Ar to jūsų planuose nėra?

– Manau, kad bažnyčios jubiliejaus įamžinimas – tai šios šventovės puoselėjimas. Jei mes sugebėsime prižiūrėti ją ir perduoti kitoms kartoms, tai ir bus didžiausią išliekamąją vertę turintis įamžinimas. Todėl, naudodamasis proga, prašau parapijiečių, ir ne tik jų, prisidėti savo auka prie mūsų bažnyčios atnaujinimo. Bet svarbiausia, kad nepamirštume, jog mes – tikintieji – esame Bažnyčia. Tad statydingime dvasinius namus savo širdyje.

Šis minėjimas persikels ir į kitus metus. Minėsime šios bažnyčios fundatoriaus LDK kanclerio Kristupo Paco gimimo 400-ąsias metines. Tikimės, jog mūsų bažnyčioje įvyks vienas iš Pažaislio festivalio koncertų. Svajojame apie menininkų plenerą ir kitus renginius.

– Džiugu, kad Jiezno bažnyčios jubiliejus paskatino įvairioms idėjoms bei renginiams. Linkiu, kad tai dar labiau suvienytų bendruomenę, o bažnyčia taptų dar gražesnė.

Kalbėjosi Ramutė Šimukauskaitė

Lietuvos miškų priešgaisrinė apsauga

(Atkelta iš 1 p.)

pavienių tyčinių miško padėgimų.

Lietuvoje gaisrų skaičius bei bendras gaisravičių miškuose plotas nuo 2006 metų sumažėjo ir pastaraisiais metais kyla apie 200 miško gaisrų per metus, vieno gaisro metu išdega vidutiniškai apie 50 arų miško žemės. Šie skaičiai rodo, kad mūsų miškų priešgaisrinė sistema yra gana gera. Mažėjančius gaisrų daromus nuostolius leidžia pasiekti nuolatini gaisrų rizikos prognozavimu tobulinimas, efektyvesnis prevencinių ir miškų priešgaisrinės apsaugos priemonių planavimas ir taikymas.

Miškų priešgaisrinę apsaugą sistemą rengia ir jos įgyvendinimą organizuoja VI Valstybinių miškų urėdija kartu su savivaldybėmis ir kitomis kompetentingomis institucijomis.

Pagal šią sistemą VI Valstybinių miškų urėdijos regioniniai padaliniai vykdo miško gaisrų kilimo vietų stebėjimą, miško gaisrų gesinimą, miškuose atnaujinama mineralizuotas juostas, įrengia priešgaisrinius kelius, vandens paėmimo vietas, vykdo švietėjišką veiklą ir kt.

Galimybė kilti gaisrams kiekvienoje miško valdoje yra prognozuojama, įvertinant miško degumo ir gaisringumo klases.

Nuo 1995 metų Lietuvos miškai skirstomi į tris degumo klases. Kuo sausesnės ir nederlingesnės augavietės, tuo dažniau jose sutinkami didesnio degumo medynai, pomiškis ir trakas bei žolinė augalija, nuokritos ir miško paklotė. Degiausi (I klasės) miškai išsidėstę Druskininkų, Varenos, Kuršių nerijos NP, Veisiejų, Valkininkų, Švenčionių, Nemenčinės, Šalčininkų Valstybinių miškų urėdijos regioniniuose padaliniuose, o mažiausiai degūs – Kėdainių, Pakruojo, Raseinių, Marijampolės, Radviliškio, Biržų, Joniškio, Kauno Valstybinių miškų urėdijos regioninių padalinių miškai.

Valstybinių miškų urėdijos kiek-

vieno regioninio padalinio veiklos teritorijoje miškų gaisringumo klasė nustatoma atsižvelgiant į kompleksinį miškų gaisringumo rodiklį, kurį skaičiuoja ir nustato Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos. Nuo balandžio 1 d. iki rugsėjo 30 d. apie miškų gaisringumo klases kasdien skelbiama VI Valstybinių miškų urėdijos ir Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos internetinėse svetainėse bei per kitas visuomenės informavimo priemones. Remiantis miškų gaisringumo klases, taikomas atitinkamas priešgaisrinių priemonių parengties lygis ir veiklos apribojimai miškuose, įskaitant ir draudimą juose lankytis.

Miško valdytojai privalo įgyvendinti profilaktines priešgaisrines apsaugos priemones, numatytas vidinės miškotvarkos projekte ir miško želdinimo ir žėlimo projekte (įrengti, atnaujinti ir prižiūrėti priešgaisrines juostas, lauzavietes, šalinti traką ir pomiškį priešgaisrinėse juostose ir kt.). Pagrindinė prevencinė miško priemonė nuo miško gaisrų – priešgaisrinės juostos (mineralizuotosios juostos, taip pat 10–50 m pločio lapuočių ir spygliuočių medžių juostos) prie geležinkelio, magistralinių ir krašto kelių, prie miško kvartalinių linijų, miško kvartalų viduje ir prie kitų gaisro kilimo vietų. Priešgaisrinėmis juostomis siekiama suskirstyti mišką ne didesnėmis už 50 ha sekcijomis, taip apribojant gaisro plitimo galimybes bei palengvinant privažiavimą ir patį gesinimo procesą. Tarp profilaktinių priemonių labai svarbią vietą užima ir visuomenės švietimas, informacinių stendų bei poilsiaviečių su tinkamai paruoštomis lauzavietėmis įrengimas.

Pagrindinė stebėsenos priemonė Lietuvos priešgaisrinėje miškų sistemoje – automatizuota gaisrų sekimo sistema, kurios aplinkos stebėjimo jutiklius galima valdyti iš vieno operatoriaus darbo vietos. Šios sistemos pagalba dūmai atpažįstami

už 30–40 km, o vieno bokšto apžvalginiai pajėgumai siekia iki 4–5 tūkst. km². Šiuo metu naudojamos 25 antžeminės automatinės miško gaisrų reikėjimo sistemos su 82 detektoriais bei 14 stebėjimo bokštų. Gaisrams kilti palankiu laikotarpiu kiekvienam įmonės padalinyje būdi priešgaisrinės komandos, aprūpintos reikalinga technika ir priemonėmis ugnies stichijai suvaldyti. Išsiplėtusiems gaisrams gesinti suformuotos rezervinės priešgaisrinės komandos. Labai svarbi gaisrų stebėsenos priemonė yra pastebėjusių gaisrą žmonių skambučiai bendruoju pagalbos numeriu 112. Nepaisant egzistuojančių gaisrų identifikavimo sistemų galimybių, kiekviena laimėta minutė gaisro atveju yra brangi. Lietuvos teisės aktai įpareigoja gaisrą pastebėjusius asmenis, esant galimybės, pradėti jį gesinti savo jėgomis (užplakant liepsną medžių šakomis, užtrypiant kojomis arba užkasant žemėmis, užpilant vandeniu). Gavęs pranešimą apie miško gaisrą, Bendrasis pagalbos centras informuoja valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos regioninių padalinių priešgaisrinių komandų budėtojus pagal valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos pateiktus padalinių kontaktus ir jų administracinį suskirstymą. Kai dėl gaisro plitimo skelbiama ekstremali situacija, gaisrų gesinimas organizuojamas Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme nustatyta tvarka.

Miško gaisrai gesinami VI Valstybinių miškų urėdijos, valstybinių gamtinių ir biosferos rezervatų priešgaisrinių komandų, priešgaisrinėmis gelbėjimo pajėgomis ir kitomis civilinės saugos sistemomis pajėgomis. Dėl miško gaisro plitimo paskelbus ekstremalią situaciją, miško gaisrui gesinti gali būti pasitelkti Lietuvos kariuomenės kariniai junginiai teisės aktų nustatyta tvarka.

Informacija parengta Aplinkos ministerijos užsakymu. Užs.Nr.49

Dingstančios kultūros atspindžiai

Pasakoja bešeimininkų, palėpėse užmirštų, klėtyse numestų daiktų istorijas...

Už trijų kilometrų į pietvakarius nuo Leskavos sankryžos plyti Kuprių kaimas (Veiverių seniūnija). Iki 1987 m. jį garsino suvalkietiška sodyba, kuri buvo iškelta į Skriaudžių buities muziejų. Tačiau Kupriuose, privačioje sodyboje, galima rasti dar vieną senovinių daiktų muziejų, kurį per dešimtmečius sukūrė Rymantas ir Astos Krunglevičių šeima. Tiesa, oficialiai jis neregistruotas, ir ekspozicijas galima apžiūrėti nebent iš anksto susitarus su šeimininkais.

Renka senovinius eksponatus

Pats derliaus nuėmimo įkarštis, vis tik sodybos kieme pasitikęs šeimininkas Rymantas Krunglevičius suranda laiko netinkamu laiku užgriuvusiems svečiams. Per porą valandų neįmanoma visko apžiūrėti, juolab, išgirsti jo pasakojamas įdomias daiktų istorijas, juk šiame muziejuje sukaupta daugiau nei pusantro tūkstančio eksponatų. Vienus daiktus vyras išsaugojo ar pirkė, kitus dovanojo draugai ir pažįstami. Kolekcininkas juokais pasiguodžia dėl vieno nepatogumo – kai reikia bent kartą per metus dulkes nuo kiekvieno eksponato nuvalyti.

Sūnų įdomiais pasakojimais iš praeities papildo ir kartu gyvenanti 90-ties motina Konstancija Lapinskaitė-Krunglevičienė. Nors aplinkiniai jos sūnų dėl pomėgio rinkti senus daiktus neretai pavadina keistuoliu, panašu, kad nei mama, nei žmona Asta vyriškiui nepriekaištuoja dėl senienomis užgriozdintų erdvaus sodybos kiemo pašalių, garažo, klojimo ir netgi neseniai pastatyto vištinko...

Išsaugojo šeimos relikvijas

Vyriausioji šeimos atstovė užmena, kad jos giminėje buvę neeilinių, išsismokslusių, pasaulio mačiusių, ne vien prie ūkio ir bičių linukų žmonių. Konstancijos senelis Petras tarnavo caro kariuomenėje, ėjo Gudelių seniūno pareigas, su žmona Marija buvo išvykę uždarbiauti į Ameriką. Tėvams Juozui ir Magdalenai Lapinskams teko pabuvoti Sibire, tiesa, ne savo noru. Žmoną palaidojęs Jenisejsko kapinėse, iš tremties Juozas sugrįžo su vaikais. Po mėnesio į Kauno geležinkelio stotį parkeliavo ir jų parsišūstas, kaime neregėtas motociklas „M-72“, dar vadinamas „Enka“. Ir prosenelio iš Amerikos parsivežtas lagaminas, ir šis senelių motociklas šiandien yra vieni iš brangiausių jų vaikaitio Rymanto turimų eksponatų.

Senelio Juozo brolis Vincas La-

Rymantas išsaugojo 1940 m. pagamintą vokišką ąsotį.

Gausi lygintuvų kolekcija.

pinskas, dirbęs matininku, ir jo žmona Konstancija, mokytoja, šiose apylinkėse buvo gerbiami žmonės. Antrojo pasaulinio karo metais jie, rizikuodami savo ir šeimos narių gyvybėmis, priglaudė nuo nacių genocido bėgusias žydaites. Už tai jie po mirties buvo apdovanoti Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi ir 2011 m. pripažinti Pasaulio tautų teisuoliais. Apie tai liudija Krunglevičių namuose saugomi dokumentai.

Konstancija Krunglevičienė svarsto, kad Rymantas greičiausiai iš jos dėdės Vinco „paveldėjo“ polinkį kolekcionuoti įvairius daiktus. Vincas Lapinskas artimai bendravo su mokytoju ir dailininku Jonu Kasčiu (1913–1992), todėl Krunglevičiai spėja, kad būtent šis dailininkas yra jų turimų kelių medžio raizinių ir paveikslų autorius.

– Jie buvo abu labu tokie pat – nevalgė, negėrė, menu gyveno. Vincas žąsų į turgų nuveža parduoti, o grįžta namo su paveikslu po skvernu, – patikina Konstancija.

Šeimoje su didele pagarba saugomi ir kiti giminę menantys daiktai – Konstancijos mamelės Magdelenos kraitiniai audeklai ir siuviniai, buityje naudoti darbo įrankiai; jos pačios vaikystėje nešiotos medinės klumpelės; dėdės Vinco, baigusio su geodezija susijusius mokslus, žemės matavimo prietaisai ir kiti asmeniniai daiktai.

Tolimų įvykių aidai

...Kitapus kelio nuo Krunglevičių sodybos, ten, kur ant kalnelio siūruoja pušynas, seniau buvęs vėjo pus-

Akmens amžiaus kirvukai.

tomas plynas smėlio kalnas. Rymantas pasakoja, kad jo prosenelis Petras išakėjo ir užsėjo tą lauką rugiais, įmaišęs ir pušų sėklų. Jos sudygo, bėgant metams suaugo į pušyną. Per šią aukštumą ėjo Pirmojo pasaulinio karo fronto linija, ji mena Antrąjį pasaulinį karą ir partizaninio pasipriešinimo kovas. Tolimų įvykių, kurie dėjos, galima sakyti, vos ne už tvoros, atgarsiai Rymantui nuo mažens kaitino vaizduotę.

– Ant šio kalnelio Pirmojo pasaulinio karo metu apkasuose buvo įsitvirtinę vokiečiai, ant kitų dviejų kalnų stovėjo Rusijos kariuomenė. Kariaujančios pusės susišaudydavo. Vokiečiai ir rusai vienas kitą provokuodavo, o kai kantrybė trūkdavo, iš priedangos išlindę stodavo į durtuvų mūšį. Čia žuvę daug kareivių. Anot senų žmonių pasakojimų, po tokių susirėmimų balos nusidažydavo krauju. Iki šiol miškelyje netoli Pirktavietės kaimo išlikusios dvejios vokiečių kapinės. O rusai žuvusiuosius išsiveždavo, – perpasakoja Rymantas tai, ką vaikystėje girdėjęs iš suaugusiųjų.

Jo proseneliai, valdžios paraginti, pasitraukė į Užnemunę. Kai sugrįžo, savo sodybą rado sudegusią iki pamatų, ją teko atstatyti.

Iš šios žemės, patyrusios kovinių veiksmus, Rymantas pririnkęs nemažai radinių – gilzių, kulkų, šratų, artilerijos sviedinių skeveldrų, jie iškilo į paviršių ariant ar buvo aptikti su metalo iešikliu.

Pasimokė iš užsieniečių

R. Krunglevičius patvirtina, kad ne tik senų kaimo žmonių pasakojimai, susiję su gimtojo kaimo istorija ir kraštovaizdžiu, jį suintrigavo gilintis į praeities įvykius, žmonių darbų, buity, gyvenimo būdą, paskatino ieškoti ir apsaugoti tai liudijančius daiktus.

– Anksčiau važinėčiau į užsienį. Dirbdamas tolimųjų reisų vairuotoju

(Nukelta į 8 p.)

Tai, kas išaugina...

Projektą remia

SPAUDOS, RADIO IR TELEVIZIJOS RĖMIMO FONDAS

„Gatvės“ patirtis nesugniuždė Deliano – globos namuose jis atrado pašaukimą

(Atkelta iš 1 p.)

kad vos 12 metų sulaukęs jau turėjo netinkamų įpročių. „Atsikraustęs į globos namus Kaune, greitai susiradau „draugų“, su kuriais bėgdavome iš globos namų, leisdavome laiką gatvėje, svaiginomės“, – pasakoja jaunuolis. Tiesa, netrukus Delianas grįžo gyventi pas mamą, tačiau neilgam, nes greitai vėl atsidūrė globos įstaigoje, kurioje vaikas neatsisakė senų įpročių, ir vėl užsisuko užburtais ratams... Siekdami suvaldyti jo norą bėgti į gatvę, atsakingi asmenys priėmė sprendimą perkelti paauglį į nuolatinius globos namus, esančius toliau nuo Kauno.

„Už visas nusikaltimas veikas, kuriose teko dalyvauti kartu su „bendraminčiais“, man jau grėsė gyvenimas nepilnamečių kolonijoje. Visgi mano elgesys ir gyvenimo būdas po truputį keitėsi, todėl socialinis pedagogas R. Joneliūnas įtikino teisėją, kad aš galiu ir noriu gyventi kitaip, todėl nepilnamečių kolonijos pavyko išvengti. Be to, per tuos dujus metus teko pakeisti ir keturias mokyklas, kad netektų likti toje pačioje klasėje antriems metams“, – atvira širdimi savo gyvenimo istorija dalijasi Delianas.

Nusprendęs keistis, Delianas buvo perkeltas į Jiezną, kur ir prasidėjo didieji gyvenimo pokyčiai. Čia jis sutiko kantrias ir geras širdies darbuotojas – Globos namų direktorę Jūrąte Virginiją Žukauskienę, jos pavaduotoją Meilutę Blekaitienę bei Jiezno gimnazijos mokytoją Joalitą Jurkevičienę – pastebėjusias Deliano susidomėjimą chemijos mokslu. Tiesa, dabar vaikas pripažįsta, jog ryšys su Jiezno globos namų darbuotojais užsimezgė toli gražu ne iš karto. „Esu labai dėkingas šių Globos namų darbuotojams bei savo mokytojams. Tačiau turiu pripažinti, jog net ir tuomet, kai pradėjo sektis chemijoje, aš vis dar buvau „gatvės“ vaikas, protestuojantis prieš bet kokius suvaržymus elgtis taip, kaip pats norėjau. Tuomet man atrodė, kad garsiai pasikeikus ir parėkus išspręš visos problemos, nemokėjau bendrauti mandagiai, nekeliant balso. Su tokiu elgesiu ir požiūriu į aplinką nebūčiau ko nors pasiekęs. Visgi auklėtojai, direktorė ir jos pavaduotoja neprarado kantrybės paaiškindami, kad blogai elgiuosi. Aš, žinoma, protestuodavau, siekdavau parodyti, kad esu teišus. Vis dėlto džiaugiuosi, kad šios moterys nenuleido rankų. Be jų tikriausiai nebūčiau atsiradęs ten, kur esu dabar... Jos man nuolat primindavo, kad, norint ko nors pasiekti, vien tik chemijos neužtenka, reikia ir kituose dalykuose pasistengti. Ir nors mokantis matematikos bei fizikos problemų nekilo, tačiau literatūros pamokos buvo tikra kančia. Prirėkė daug laiko ir pagalbos iš šalies, kad žingsnelis po žingsnelio prisijaukinčiau gimtąją kalbą ir literatūrą. Direktorė ir pavaduotoja man pataisydavo rašinius ir vis patardavo, ką galėčiau keisti. Noriu paminėti ir chemijos mokytoją Joalitą Jurkevičienę, kuri taip pat labai daug padėjo: ji vis skirdavo individualių uždavinių, lydėdavo į

olimpiadas bei paskatino praplėsti turimas dalyko žinias „Jaunujų chemikų mokykloje“ Vilniuje“, – pasakoja jaunuolis.

Vaikino teigimu, chemijos mokslas pirmąją kibirkštį pasąmonoje įžiebė dar vaikystėje. Labiau domėtis chemija Delianas pradėjo atsikraustęs į Jiezną. Sulaukęs palaikymo iš suaugusiųjų ir pastebėjęs, jog jam puikiai sekasi, pradėjo galvoti ir apie šios krypties studijas universitete. Ketveri metai prabėgo labai greitai: šiemet Delianui įteiktas raudonas nanomedžiagų chemijos bakalaurų diplomatas. „Vaikystėje ir ankstyvoje paauglystėje apie aukštąjį mokslą tikrai nesvajojau... Tačiau pasikeitus gyvenimo būdui bei atradus sritį, kurioje man sekasi, supratau, jog galiu pasiekti gerų rezultatų, todėl tai buvo didelė paskata sekti savo svajonės link. Be to, motyvacijos ir pasitikėjimo savimi suteikė ir mane supusių gerų žmonių palaikymas“, – sako vaikas.

Deja, taip reikalingo supratimo ir palaikymo paauglys savo gyvenime sulaukė ne iš visų. Delianas atvirai pripažįsta, jog gyvendamas Kauno globos namuose, jis, kaip ir daugelis globos įstaigose augusių vaikų, visuomenės buvo tarsi „nurašyti“, todėl neretai išgirdavo ir skaudžius žodžius. „Teko susidurti su nuomone, jog tokie, kaip aš, nieko gyvenime nepasiekę, girdėjau ir posakį „obuolys nuo obels netoli rieda...“ Visgi, manau, kad apibendrinimas gali būti teisingas tik iš dalies. Kiekvienas vaikas gali daug pasiekti, esant tinkamai aplinkai, auklėjimui bei savirealizacijos galimybėms. Ir manau, kad galima rasti daugybę tokių pavyzdžių. Man pasisekė, jog savo kelyje sutikau tokių nuostabių žmonių, kaip J. Jurkevičienė, J.V.Žukauskienė, M. Blekaitienė, su kuriomis, beje, bendrauju iki šiol“, – neslepia žingėdus vaikas.

Delianas iki šiol pamena jį užplūdusius jausmus, kai sužinojo, jog įstojo į vieną iš geriausių Lietuvos aukštųjų mokyklų – Vilniaus universitetą. Tuomet vaikas suprato, jog jo gyvenime atsiveria naujos durys, pro kurias įžengus laukia daugiau galimybių. Kaip ir daugelis pirmakursių, pirmuosius mokslo metus sostinėje vaikas sutiko nerimaudamas. „Pirmaisiais studijų metais buvo sunku prisitaikyti prie naujos aplinkos ir žmonių, patyriau daug streso, tačiau bėgant laikui pripratau. Visgi labiau už viską bijojau nuvilti žmones, kurie man daug padėjo, tad į studijas įdėjau dvigubai daugiau pastangų“, – teigia Vilniaus universiteto absolventas.

Paklaustas, ar, studijuojant išties nelengvą mokslą, teko patirti bemięgių naktų, vaikas atvirai sako: „Buvo visko“. Visgi VU diplomą su pagyrimu Deliano rankose patvirtina, jog jam pavyko susidoroti su visais gyvenimo mestsais iššūkiais, o savo darbui atsidavusių žmonių pagalba davė išties puikių rezultatų. Tačiau Delianas sustoti neketina... Vaikas sako, jog jo ateities planuose yra magistro studijos, o galbūt ir mokslininko karjera.

Rimantė Jančauskaitė

Senų, praeitame amžiuje buityje naudotų daiktų ekspozicija.

Į sena pažvelkime naujai

Vėžionių bendruomenės „Topolis“ nariai visą vasarą aktyviai dalyvavo projekte „Į sena pažvelkime naujai“ veikloje.

Šio projekto tikslas buvo apjungti vaikus, jaunimą, suaugusiuosius bei neįgaliuosius bendram tikslui – pasitelkti informacines ir ryšių technologijas bei išmokyti dalintis savo patirtimi elektroninėje erdvėje. Projekto metu vyresnį kartą jaunimą mokė senųjų amatų ir rankdarbių technologijų, kulinarinio paveldo, kuris vėliau buvo integruotas į elektroninę erdvę. Bendruomenėje vyko užsiėmimai, kurių metu jaunimas mokė senąją kartą naudotis šiuolaikinėmis technikos priemonėmis.

Projektas labai buvo naudingas, atsirado glaudesnis ryšys tarp skirtingų kartų. Senjorai ir neįgalieji išmoko naudotis planšetiniais kompiuteriais ir išmaniaisiais telefonais. Dalyviai džiaugiasi galėdami bend-

rauti neišeidami iš namų, keistis nuotraukomis ir dalintis patirtais išpūdžiais. Ypač tapo aktualu bendrauti per atstumą šiuolaikinių technologijų pagalba dėl COVID-19 rizikos. Daugelis žmonių stengiasi kuo mažiau turėti tiesioginių kontaktų su kitais asmenimis, todėl šiuolaikinės technologijos padeda jiems bendrauti nekeliant jokios rizikos. Taip pat džiugu, kad projekto metu jaunimas atsiminė senąsias tradicijas, kurias puoselėjo jų protėviai. Jaunimas pasimokė marginti kiaušinius, megzti kojines, nerti skrybėlaites, gaminti mėsos sūrį ir kitus senovinius skanėstus (lazankas, šližikus, švilpikus).

Projekto metu Vėžionių bendruomenė „Topolis“ susikūrė inter-

netinę svetainę www.vezionys.lt. Ji buvo labai reikalinga viešinant veiklą, mažinant socialinę atskirtį. Joje bendruomenė publikuoja esamas ir būsimas veiklas bei nuveiktus dar-

bus. Svetainė tapo jos vizitine kortele. Vėžionių bendruomenės „Topolis“ nariai džiaugiasi, kad projekto dėka tapo matomi ne tik socialiniuose tinkluose, bet ir viešojoje erdvėje,

kuri yra prieinama visiems interneto vartotojams.

Irma Kereišienė
Vėžionių bendruomenės „Topolis“ pirmininkė

Kėbliškių parkas atvėrė savo paslaptis

(Atkelta iš 1 p.)

maži gyvūnėliai – vaikai gali paglostyti jaukius triušius, nusifotografuoti su pasipūtusiu kalakutu, pašnektinti mažutę vištytę ir gaidelį, susidraugauti su patarškų ar žasų šeimynomis, pamaitinti avytes, kurios yra patys didžiausi šio ūkio gyventojai. Parko įkūrėjai žada, kad naminių gyvūnėlių atsiras ir daugiau, vaikai turės progą susipažinti su jais iš arti, daugiau sužinoti apie jų prigimtį ir būdą, bus kviečiami jiems išrinkti vardus.

Ir tai dar ne viskas, ką galima apžiūrėti. Pradėtas kurti architektūrinis miniatiūrų parkas, kuriame ilgainiui bus pastatytos žymiausių istorinių Lietuvos bei Europos statinių kopijos. Į juos pažvelgta vaiko akimis. Jau dabar mažieji lankytojai nesunkiai gali įkopti į Gedimino pilį, pasilyginti ūgiu su Eifelio bokštu...

„Jaučiasi gera šios vietovės aura. Labai patiko mažyčiai nameliai su gyvūnėliais, pūtėme burbulus. Pasitaikė gražus oras, todėl su dukra čia įdomiai praleidome dvi valandas, – turiningu poilsiu gamtoje džiaugėsi kauniečiai Gintarė ir Paulius, pažadėję atvykti ir vėl, juolab kad parko šeiminiškai nestokoja idėjų ir sumanymų.

Juk tikroji parko vizija dar prieš akis: jame bus organizuojamos edukacinės programos vaikams, vyks teminiai vakarai tėveliams, bus kviečiama švęsti vaikų gimtadienius. Jau dabar laužavietėje galima išsivirti arbatos ar troškinį, išsikepti kepsnių.

Į parko įkurtuves kartu su šeimų nariais atvykę Prienų rajono vadovai, Tarybos nariai, Pakuonio seniūnas pasveikino šeiminius, pasidžiaugė originalia verslo iniciatyva, prasiškinusi kelią šiame krašte ir palinkėjo sėkmės, realizuojant su Kėbliškių paslapčių parku susijusius planus.

Paslapčių parką įkūrė Irmantas Jokubavičius kartu su sūnumi Arnu. Prieš tai kauniečiai keliolika metų gyveno ir dirbo Airijoje. Apsisprendę grįžti į Lietuvą, iš užsienio par-

Edukacija su aitvarai.com.

sivežė verslo idėją. I.Jokubavičius Pakuonio seniūnijoje nusipirko apleistą sodybą su žeme, dalį teritorijos sutvarkė ir savo rankomis, fantazijos vedinas, pradėjo kurti parko istorinius statinius, tvarkyti laisvalaikio erdves.

Irmantas neslėpė, kad, be įdėto rankų darbo, sunkiausia buvo patikėti savimi, nedavė ramybės mintis, ar pasiseks, nes, pasidalinus savo idėja su aplinkiniais, daugelis ją priėmė skeptiškai. „Todėl ilgai nelaukdami, nutarėme prisistatyti, parodyti, kad esame, o pavasarį tęsime parko atnaujinimo darbus – jame bus pastatyta vienos iš garsiausių Lietuvos pilių kopija, didelė pavėsinė renginiams, gausinamas gyvūnėlių ūkis, sutvarkysime seną sodą ir paruošime daugiau laisvalaikio erdvių vaikams ir suaugusiems. Planuojame įvairias edukacijas, viena iš jų bus skirta Kėbliškių kraštui, kuris praeityje garsėjo pokario partizaninėmis kovomis, – pasidalina sumanymais verslininkas.

Jo sūnus Arnas taip pat kupinas optimizmo, be savo tiesioginio darbo ir studijų, jis rūpinasi parko vadyba, reklama, Facebooko paskyroje skelbia visas parko naujienas. Jokubavičiai svarsto, kad šis laikotarpis žmonėms itin palankus keliauti ir pažinti Lietuvą, todėl ieškančius dar neatrastų kampelių, kviečia užsukti

ir maloniai praleisti laiką Kėbliškių paslapčių parke. Jų teigimu, šis parkas, kaip gyvas organizmas, yra kuriamas mylinčios šeimos rankomis: lėtai, įsiklausant į gamtą ir čia kuždančias paslaptis. Tai – vieta tiems, kuriems kokybiškai praleistas laikas su šeima yra didžiausia vertybė, kurie ieško netradicinės aplinkos unikaliai šeimos fotosesijai.

Parkas lankytojams atviras kasdien nuo 11 iki 18 val., jis veiks, kol leis oro sąlygos.

Daugiau informacijos: <https://www.facebook.com/kebliskiu-pramogos>

Dalė Lazauskienė

Kas Kur Kada?

Pasiklausyti akordeono muzikos kviečia jau šeštą kartą organizuojamas Birštono akordeono muzikos festivalis, kuris vyks rugsėjo 26-27 dienomis Birštono kurhauze. Šių metų deivizas – naujų sintezių paieškos. Akordeonas suskambės naujai, ieškodamas sąsambų su vibrafonu, birbyne, altu, smuiku, fleita. Kviečiame atvykti į Birštoną pailsėti ir pasimėgauti muzika!

FESTIVALIO PROGRAMA

Rugsėjo 26 d., šeštadienį,

15.00 val. Duetas „Solo Plus“: A.Jazbutis (akordeonas) ir J.Jazbutytė (smuikas), Marius Šinkūnas (vibrafonas) ir Nerijus Bakula (akordeonas).

19.00 val. Vytenis Danielius (akordeonas) ir Monika Ryškutė (fleita), akordeonininkų trio INDEED (Laimonas Salijus, Sandra Veverskytė, Lukas Katinas).

Rugsėjo 27 d., sekmadienis,

15.00 val. Vytautas Kiminius (birbynė) ir Tadas Motiečius (akordeonas), ansamblis „Tutto a Dio“: Greta Staponkutė (altas) ir Augustinas Rakauskas (akordeonas).

Koncertai nemokami

Prienų Justino Marcinkevičiaus viešojoje bibliotekoje

rugsėjo 24 d. 15 val.

DALYVAUS

Knygos autoriai
Česlovas Iškauskas
Algis Marcinkevičius,
Vitas Rymantas Sidaravičius

Knygos leidybos iniciatorius
Balbieriškio bažnyčios klebonas
kun. Remigijus Veprauskas

Būtina išankstinė registracija
tel. +370 319 60 381

MALONIAI PRAŠOME
laikytis LR Vyriausybės nustatytų sveikatos saugos taisyklių ir rekomendacijų

Registracija bus filiozujama ir fotografuojama, nuotraukos publikuojamos

KNYGOS

BALBIERIŠKIO
PARAPIJAI IR BAŽNYČIAI
500 METŲ

PRISTATYMAS

Rugsėjo 28 d. 15 val.

Prienų kultūros ir laisvalaikio centre

BAIGIAMASIS
PROJEKTO „ATGAIVA SIELAI“ RENGINYS

Dalyvaujančio projekto partneriai
Koncertuos Gytis Ambrazevičius ir Grupė

Gytis Ambrazevičius – gitara, balsas
Haroldas Liumparas – solo gitara
Lukas Norkūnas – bosinė gitara, balsas
Martynas Nugaras – perkusija

Būtina išankstinė registracija
tel. +370 319 60 381

ORGANIZATORIUS

RĖMĖJAI

PARTNERIAI

Jezno kultūros ir laisvalaikio centras
VšĮ Balbieriškio pirminės sveikatos priežiūros centras
VšĮ Jezno pirminės sveikatos priežiūros centras
VšĮ Vėverių pirminės sveikatos priežiūros centras
VšĮ Prienų ligoninė
VšĮ „Gimnastė“
VšĮ Šilvoto globos namai
VšĮ Rumiškių senelių globos namai „Aukštinis amžius“

Sveikata **Troškulys**

Psichologė Brigita GELUMBAUSKIENĖ

Kiekvieno straipsnio tema gimsta skirtingomis aplinkybėmis. Šįkart ji kilo po pažiūrėto bulgarų filmo „Troškulys“ (2015 m.) per LRT plus televiziją. Norėčiau pakalbėti apie tokį paprastą ir žmogišką reiškini – troškulį – simbolinę ir filosofinę prasmę. Kalbu ne apie vandens, bet kiek kitų labai reikalingų dalykų troškimą – artimų tarpusavio santykių, meilės, kūno artumo.

Iš kur kyla troškulys? Kiekvienam iš mūsų yra tekę pajusti šį jausmą, kai po intensyvaus fizinio darbo ar treniruotės išdžiūsta burna ir norisi kuo greičiau atsigeriti ko nors gausaus. Be vandens žmogus gali išgyventi, tačiau trumpiau nei be maisto, nes jis yra gyvybiškai svarbus. Mes patys savo kūnuose turime nemažą dalį vandens, kuris tarpsta kraujyje, limfoje, prakaitu ir kituose skysčiuose.

Egzistuoja fizinis arba kūno troškulys, vadinas, yra ir sielos, kuri trokšta ne vandens, bet kažko kito. Ir kas tas gyvybiškai svarbus „vanduo“, be kurio siela ilgai negali gyventi? Matyto filmo siužetas yra apie du paauglius ir jų troškimą patikti, būti priimtiems, suprastiems, mylimiems, bendrauti vienas su kitu arba kurti artimus tarpusavio santykius. Neišvengiamai jų gyvenime dalyvauja tėvai, kurie taip pat turi savų troškimų, kuriuos išpildyti nėra taip paprasta. Meilė – kaip gyvybiškai svarbus vanduo – reikalinga ne tik filmo herojams, kurie ją supranta ir priima skirtingai, bet ir kiekvienam iš mūsų. Atėjusia atsitikus nelaimėi, palikymas, padrašinimas, švelnumas ir prisilietimas – tai ženklai ir troškulių mašinantai gyvybiškai svarbūs „gurkšniai“. Tik viso to negali pareikalauti ar tiesiog pasiimti, kaip vandens stiklinę. Reikalinga pačiam leisti į santykį su kitu ir būti pasiruošus dalintis meile, kas yra rizikinga, nes neaišku, kaip pasisuks bendrystė, galbūt bus įskaudininimų, atstumimų, kas yra labai nemalonu. Nemaža dalis dėl šios priežastis atsisako kurti artimus santykius, kad neskaudėtų vėliau, nes jau yra „nusvilę“ iš ankstesnių bandymų. Jeigu niekaip nepavyksta išlaikyti artimus ilgalaikius tarpusavio santykius, vadinas, kažkas neleidžia – gynyba, baimės, žaizdos, kurios nėra užgyjusios. Todėl labai pravartu prisiminti, kada buvo pirmas kartas, kai panašiai skaudėjo, pasireiškę sąstingis ar sukilo pyktis, ir sugrįžti į tai, leisti sau pilnai suvokti tą situaciją, išgyventi jausmus, kurie buvo užspausti. Kaip vienas mano kolega tvirtino, jog viso to negana, reikia paklausti savęs, dėl ko tai įvyko, ko mane išmokė tas įvykis, ir padėkoti Dievui, likimui ar gyvenimui už tas pamokas.

Visgi savo sielos troškuliui turėtų rūpintis pats žmogus, kuris geriausiai žino ir jaučia, kokio „gėrimo“ jo siela stokoja. „Kartais ilgiuosi atvirų ir dvasingų pokalbių su drauge... trūks ta džiugių emocijų kupino veiklos... ramybės... prasmingo darbo... kartais norisi apkabinti ar prisiglausti, pajusti kito žmogaus palaikymą ar supratimą“, – taip ar kitaip įvardintas mintis galima iliustruoti kaip sielos kalbėjimą, ko ji trokšta. Norint atgaivinti ištroškusią sielą, reikalinga idėti nemažai pastangų. Tai gali būti jau minėtas sugrįžimas į praeitį ir pamokų suvokimas, rūpinimasis sielos higiena bei poreikiais.

Bendraudama su pacientais labai dažnai girdžiu: „ilgiuos ramybės“. Sunkumai, išsklyntys tarpusavio santykiuose su artimaisiais, ligos ir kitos nelaimės įneša į vidinį gyvenimą daugybę įvairiausių jausmų ir minčių, kurie susipyne į kamuolį trukdo gyventi, neleidžia pajusti džiaugsmo, atsipalaiduoti ar spręsti problemas. Kas yra ramybė? Jeigu šis suvokimas ateina iš noro, jog „viskas turi būti pagal mane“, tada pasiekti ją bus išties sudėtinga. Tiems, kurie mėgsta kontroliuoti ir pasirūpinti kitais, kad nieko blogo neatsitiktų, ramybė gali būti retas svečias. Nežinojimas, neaiškumas ir neapibrėžtumas dėl ateities, darbo, sveikatos, tarpusavio santykių kelia „nerimo bangas“, kurios tirpdo ramybę. Norisi pacituoti vieną malda, kuri yra apie tai, kaip įgyti daugiau ramybės:

„Viešpatie, duok man jėgų, kad galėčiau susitaikyti su tuo, ko negaliu pakeisti, suteik man stiprybę, kad galėčiau kovoti su tuo, ką turiu pakeisti, ir suteik man išminties, kad galėčiau atskirti viena nuo kito.“

Pripažinimas, jog esu ribotas ir visko negaliu vienas nuveikti, – tai vienas iš pirmųjų žingsnių artumo, savęs ir ramybės link. Gyvenimas yra nenusipėjamas, bet įdomus, neapibrėžtas ir nuolat besikeičiantis, keliantis naujų iššūkių ir skatinantis augti, nuolat mokytis. Tačiau visa tai priimti yra ganėtinai sudėtinga, ir dėl to kyla nežinojimo, neapibrėžtumo ar pokyčių baimės, kurios kelia daug sumaišties, gali virsti į rimtesnius sutrikimus. Todėl labai svarbu atpažinti savas iliuzijas, iš kur jos kyla ir dėl ko? Kiek ir kokių jų yra?

Trokšti aiškumo, žinojimo, prasmingos veiklos, ramybės, artumo ar laimės yra taip žmogiška ir natūralu, tačiau nepamirškime, jog aiškumas greitai gali virsti neaiškumu, žinojimas – nežinojimu, ramybė – nerimu, artumas – nutolimui ir t.t. Kaita vyksta viduje ir išorėje, kuri turi savo judėjimo tempą ir kryptį. Kaip ir troškulys skatina ieškoti ir veikti, kad būtų patenkintas gyvybiškai svarbus poreikis. Todėl jis yra reikalingas, kad būtų pasirūpinta ne tik kūno, bet ir sielos gyvybe.

Nebeliaika privalomo kaukių dėvėjimo restoranuose ar baruose sėdintiems žmonėms

Sveikatos apsaugos ministerija (SAM) informuoja, kad nuo šiol viešojo maitinimo įstaigose – restoranuose, kavinėse, baruose bei kitose maistą tiekiančiose įstaigose – lankytojai galės nusiimti nosį ir burną dengiančias apsaugos priemones (kaukes, respiratorius, skydelius ir kt.) tais atvejais, kai prie stalo ar baro yra sėdima.

Tokia tvarka patvirtinta sveikatos apsaugos ministro, valstybės lygio ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo Aurelijaus Vergygo sprendimu.

Šis pakeitimas inicijuotas atsižvelgus į visuomenės išsakytą nuomonę bei įvertinus žmonių patiriamus nepatogumus, kai sėdint prie stalo, reikėdavo būti su kauke ar kita veido apsaugos priemone, kol laukiama maisto ar gėrimo.

Aptarnaujami sėdinti žmonės išlaiko saugų atstumą, todėl atsisakyta veido apsaugos priemonių dėvėjimo. Tačiau maitinimo įstaigose išlieka privaloma įeiti ir išeiti dėvint veido apsaugos priemones. Išimtyms dėl kaukių dėvėjimo taikomos negalios turintiems žmonėms, kai jie dėl savo negalios negali nešioti nosį ir burną dengiančių veido apsaugos priemonių.

Kaip pasiruošti kraujo tyrimui?

Turbūt nėra žmogaus, kuris nebūtų atlikęs kraujo tyrimo. Tačiau ar žinome, į ką svarbu atkreipti dėmesį, kad tyrimas būtų kuo tikslesnis, ar kada tyrimo atlikti nederėtų? Apie tai kalbamės su Klinikos „In Medica“ šeimos gydytoja Edita PUOLIENE.

Kaip dažnai atliekamas kraujo tyrimas?

– Bendras kraujo tyrimas daromas profilaktiškai ar įtarus ligą. Šeimos gydytojai rekomenduoja kraujo tyrimus atlikti kas dvejus metus. Biocheminio tyrimo metu tiriama elektrolitai Na, K, Mg, Ca; kepenų, kasos fermentai, gliukozės koncentracija serume, inkstų funkcijos rodikliai. Lipidograma parodo cholesterolio, trigliceridų kiekį.

C reaktyvusis baltymas padeda atskirti virusinę infekciją nuo bakterinės.

Tyrimo atlikimo metu svarbi žmogaus kūno padėtis. Veninis kraujo tyrimas imamas pacientui gulint, o kapiliarinis – sėdint.

Kiek valandų prieš tyrimą derėtų nieko nevalgyti?

– Kraujo tyrimui, kaip ir bet kokiam kitai procedūrai, reikia specialiai pasiruošti.

Likus kelioms dienoms iki tyrimo derėtų mažiau valgyti riebaus ir kepto maisto. Tarkim, jei tirsite gliukozės kiekį kraujyje, tris paras prieš tyrimą negalima mėgautis vynuogėmis, gerti saldintos arbatos, kavos, natūralių ar konservuotų sulčių, kuriose daug cukraus.

Tiriant cholesterolio kiekį kraujyje, taip pat tris paras prieš tyrimą, nevalgykite lydytų, pelėsinų sūrių, nes šie produktai didina cholesterolį.

Prieš atliekant kraujo tyrimą, patarčiau nevalgyti ir negerti 8 val., dar geriau – 10–12 valandų. Pasistenkite likus 12 valandų iki tyrimo gerti tik natūralų ar šaltinio vandenį.

Šios rekomendacijos pagrįstos moksliniais tyrimais ir nustatyta, kad atlikus tyrimą pavalgus kraujo rodikliai gali pakisti net iki 50 proc. (didėja riebalų, baltymų, cukraus, fermentų).

Orūkaliams patarčiau 1 valandą iki tyrimo nerūkyti, dar geriau, jei nerūkysite atsikėle. Cigaretė, kaip ir „taurelė“, keičia kraujo ląstelių dydį bei skaičių.

Ar svarbu prieš tyrimą atsipalaiduoti?

– Taip, į polikliniką atlikti kraujo tyrimo svarbu ateiti pailsėjus, gerai išsimiegojus. Negalima atskubėti į kabineta uždusus, susinervinus, po intensyvios fizinės treniruotės ar saulės vonių, – pastarieji dalykai iškreipia tyrimo rodiklius, juos padidina.

Yra žmonių (ne tik vaikų, bet ir suaugusiųjų), kurie labai bijo kraujo tyrimo. Tokį pacientą derėtų paguldyti, nuraminti, pakalbinti nukreipiant jį dėmesį į malonius dalykus. Jeigu vaiktis bijo ir klykia, iškrysta tyrimo rezultatai: padidėja leukocitų kiekis.

Prieš tyrimą venkite ir emocinio streso. Nusiraminkite, atsipalaiduokite (išlyginkite kvėpavimą), ramiai pasėdėkite apie 15–20 minučių. Prieš tyrimą gerkite daug vandens (ypač šiltomis dienomis), tada tikslesni bus trombocitų kiekio rodmenys.

Jei pacientas vartoja vaistus, ar jie turės įtakos rezultatams?

– Kai kurie vaistai, pavyzdžiui, antibiotikai, gali paveikti kraujo tyrimo rezultatus, – pakeisti kraujo ląstelių sudėtį. Tokiu atveju geriau kraujo tyrimą atlikti pasveikus, bet ne anksčiau nei po dviejų savaičių.

Jeigu gydytojas nuo tam tikros ligos paskyrė jums naujų vaistų, tada geriau kraujo tyrimą atlikti dar nepradėjus jų vartoti.

Tad verta atsiminti: kraujo tyrimus geriau atlikti prieš pradėdant vartoti vaistus arba po jų vartojimo praėjus ne mažiau nei dviem savaitėms.

Lietuvoje pats grybavimo sezonas. Jei įkando erkė, kada tikslinga kreiptis dėl tyrimo?

– Atlikus tyrimą dėl infekcijos ir gavus neigiamą tyrimų rezultatą, negalima garantuoti, kad infekcijos nėra, nes gali būti nepraėjęs inkubacinis susirgimo laikotarpis.

Jei jums įkando erkė, kraujo ty-

Šeimos gydytoja Edita Puolienė.

rimą dėl Laimo ligos galima daryti praėjus ne anksčiau nei 7–8 paroms po įkandimo. Dėl infekcinių ligų tyrimus geriausia atlikti praėjus 21 dienai po įtariamo užsikrėtimo, nes tada antikūnų gamyba yra aktyviausia.

Jei abejojate laboratorinių tyrimų rezultatais, tyrimą pakartokite po 3–5 dienų.

Ar yra išimčių moterims ir vyrams, kada tyrimo atlikti nederėtų?

– Nerekomenduojama atlikti kraujo tyrimo po didelio fizinio krūvio, patirto streso, taip pat ultragarasinį, rentgenologinių tyrimų, refleksoterapijos ar fizioterapijos procedūrų, masažo, biopsijos, chirurginių intervencijų.

Moterims po gausnesnių mėnesinių derėtų bent savaitę nedaryti kraujo tyrimo, nes hemoglobino kiekio parodymai bus netikslūs, mažesni.

Vyrai turėtų žinoti, kad nedera atlikti kraujo tyrimo po lytinių santykių, pasivažinėjimo dviračiu, motociklu, nes tada padidėja PSA (prostato specifinis antigenas) rodikliai.

Kuriais atvejais kraujo tyrimas pakartojamas?

– Jeigu įtariama mažakraujystė, tyrimas kartojamas ne anksčiau nei po mėnesio.

Sergant bronchitu, laringitu ar kitomis kvėpavimo takų ligomis Šeimos gydytojas kraujo tyrimą paskiria pakartotinai ne anksčiau nei po kelių savaičių. Jei pacientui savijauta gerėja, kūno temperatūra mažėja, kartoti tyrimo nėra būtina.

Jeigu gydytojas siunčia jus pakartotinam kraujo tyrimui, pasistenkite jį atlikti toje pačioje gydymo įstaigoje ir tą pačią valandą (kai atlikote pirmą kartą).

Geriausias paros laikas kraujo tyrimui yra rytas (8–11 val.)

Dėkoju už įdomų pokalbį ir vertingus patarimus laikraščio „Gyvenimas“ skaitytojams.

Veronika Pečkienė

Vienu metu būti vienoje vietoje

Ar galima tuo pat metu atlikti keletą darbų ir tai daryti gerai? Kokią įtaką tai turi nervų sistemai? Dažniausiai tik įsivaizduojame, kad galime. Jei atrodo, kad susitvarkome su keliais darbais, greičiausiai tai tik reiškia, kad galime greit persijungti nuo vieno prie kito, tačiau iš esmės iki galo nebūdami nei ten, nei ten.

Ar galime prie to priprasti ir viena iš darbų automatizuoti? Gal ir įmanoma šiek tiek priprasti, tačiau mūsų susierzinimas nuo mūsų abejotino daigafunkciškumo kurtų nuovargi, o kartais net ir išsekima, o tada atsirastų noras išsiliesti ant kažko, gal net ir ant niekuo dėto žmogaus.

Toks daigaiogramis režimas (angl. multitasking) jau seniai tapęs neišvengiama mūsų kasdieninio gyvenimo darbe ir buitėje dalimi. Ar įmanoma jį išjungti? Jei nemoki išsijungti pats, tavo išjungia gyvenimas.

Daigafunkciškumo poveikį tiriantys neurologai mano, kad tokiu režimu gyvenančių žmonių būseną panašiai priklauso mybė. Tai susiję su padidėjusia dopamino gamyba. Dopaminas dar vadinamas laimės ir at-

pildo hormonu. Kai žmogus daro daug, nors ir nedidelių darbų, šio hormono pliūpsniai būna trumpi, bet dažni. Tai labai panašu į gliukozės kiekio šokinėjimą, kurį sukelia cukraus vartojimas. Suvalgai šokoladą, gauni energijos, bet po pusvalandžio – vėl nori.

Daugelio darbų darymas vienu metu ne tik nualina mus fiziškai, bet ir gali nulemti smegenų pokyčius. Jis taip pat didina streso hormonų kortizolio ir adrenalino gamybą. Vykdydami trumpalaikes užduotis, laviname visai ne tuos smegenų centrus, kurie atsakingi už analitinę mąstymą ir kūrybiškumą.

Tad kaip suvaldyti gyvenimą? Keli patarimai:

- planuokite darbus,
- smulkiems darbams skirkite tam tikrą laiką,
- nemaloniausius darbus darykite pirmus,
- išmokite darbus atidėti,
- nebijokite pasakyti „ne“.

„Iš tikrųjų žmogaus protas ir kūnas geriausiai jaučiasi galėdamas vienu metu būti vienoje vietoje, – sako psichologas A. Deltuva. – **Viena svarbiausių laimės sąlygų – kai tai, kur esi ir ką jauti, tave visiškai užpildo, nebeliaika vietos jokiems kitiems išgyvenimams.**“

Šaltiniai: A. Maudaitė. Žali sausainiai. 2018. Interneto prieiga: <https://www.moteris.lt/lt/virtuve/g-36313-ar-gebejimas-dirbti-kelis-darbus-vienu-metu-lavina-prota>

„Prienu turguje“

Palma PUGAČIAUSKAITĖ

„Turguj susitinkam dažniau nei bažnyčioj...“

Pirmi pageltę beržų lapeliai jau spėjo papuošti takus turgaus link. Ar pastebim, kaip viskas trupu, ir kaip greitai mūsų gyvenimus laiku neša gamtos jėgos.

Apie tai ir kalbėjo pirmas pašnekovas Antanas, kaip ir kiekvieną šeštadienio rytą pirkęs skilandžio, kurio kilogramas kainavo 8 eurus, ir duonos pagal „savo skonį“. „Niekada neklausiu kainos. Kiek prašo, tiek ir sumoku. Man kaina nesvarbu. Žinau jau skilandžio skonį. O jei nupirksiu žmonai sūrio, sviesto, ir nelabai patiks, pavaišinsiu vištas, – apie tai, kad nereikia sureikšminti kainų, kalbėjo jis, vis pabrėždamas, kiek daug gražaus aplink nematom be eurų, ir kiek daug jais „matuojam“. – Atėjo toks laikas, kai pinigais matuojami žmonių santykiai, o sukt galvą dėl to, kad centu ar euru kas turguje brangiau kainuoja, tai jau ne man, pati žinai, mano ne tik stora piniginė. Todėl atsiribojau nuo daugelio draugų ir draugių. Ir toliau taip elgsiuos, kai tik suvoksiu, jog bendrauju su manimi tik dėl vienokios ar kitokios paramos. Tampi nereikalingas. Lieki vienas. Nusišuka ir giminės. Ir velniai nematė, – atvirai guodėsi šypdamasis.

Išties, kiek daug matuojam eurai... Ir visgi daugiau pirkėjų ten, kur parašyta: „viskas nuo 0,50 euro“ arba „viskas po eura“...

„I turgų pasipuošiu, kaip į koki atleidą. O ir susitarę esam, atvažiuoja draugė iš Birštono. Ir turguj pasimatom dažniau nei bažnyčioj. Perkam po kokią smulkmeną. Ir mums abiem, senjorėms (kaip keistai dabar vadina), tai tarsi atleidai. Turiu ligų ir negaliu būti su kauce, todėl jau mano poteris ir iš namų tikrai dangau nueina“, – apie galimybę susitikti ir kiek tai svarbu, pasakojo Onutė, jai pritarė jos draugė Nijolė iš kurorto. Palikusi moteris ilgiau pasišnekučiuoti, ties gėlių puokštėmis bei Vidu, kuris šluotas, vantas bebaigė parduoti, kitoje pusėje sutinku du nedidelius vaikus, nešinus triušiu ku narvelyje. Jų mama kaip tik netoliese jiems nupirko pašaro. Julius ir Aidai Beleskai su mama triušį pirkė įkurtuvėms Dvylikų kaime, kur prisiglaudė pas giminaičius, bet patikino, kad iš užsienio sugrįžo visam laikui, ir mažylis triušis – jų pirmas pirkiny. Tos dvi moterys, senjorės, ir švytintys vaikų veidai – tarsi vaikystės ir brandos susitikimas, dvelkiantis rudens kvapu, apvyniotas netikėtai ant akių užkri-

Juliaus ir Aido Beleskų pirmas pirkiny, sugrįžus iš užsienio ir apsigyvenus Dvylikų kaime.

tusio voratinklio gijų. Juk vaikučių su mama laukia dar daug patirčių, nes reikės gebėti išgyventi čia, gimtinėje. Norisi tikėti, kad būtent tokioms šeimoms paskatinti ir skirti rinkiminiai pažadai, kurie čia pat, turguje, ir dalijami buvo...

Apie bites ir jų panašumą su žmonėmis mintis dėstė bitininkas Rimvydas Pilauskas, teigdamas, kad daug kas priklauso nuo darbo. O pusė litro medaus kainavo 4–4,50 euro. Labai gražų, didelį moliūgą buvo galima nupirkti už 10 eurų ir mažiau, nes kilogramo kaina 0,60–0,80 euro. Žinoma, dar pilna grybų. Už raudonųjų krūvelę prašė 8 eurų. Ūkinių gyvūnų turgavietėje rikiavosi eilutė pirkėjų prie paukščių augintojų. Už vištą mokėjo 7 eurus. Už Saksonijų veislės antiną – 15 eurų, antukę – 10 eurų, už kalakutę – iki 20 eurų. Nedidelis triušis kainavo 6–10 eurų, vyresnis, veislinis – iki 30 eurų.

Roges ruošti vasarą, o ratus – žiemą, – patarė ūkininkas, už centnerį kviečių, kvietrugių, miežių prašęs 7–10 eurų, miežiai kokiais dviem eurai brangesni. Maišelis bulvių, kuris sveria 10 kilogramų, kainavo 5 eurus, kilogramas – 0,40–0,50 euro. Kilogramas gūžinių kopūstų kainavo 0,50 euro, pomidorų – 0,80–1 eura, morkų – 0,60–0,70 euro, burokėlių – 0,80–1 eura, svogūnų – 0,60 euro, agurkų – iki 1,50 euro, česnakų – 4–5 eurus, paprikų – 1,30 euro. Kilogramas obuolių kainavo eura, litras spanguolių – 3 eurus, bruknių – 2 eurus, „vengerkų“ slyvų kilogramas kainavo 1,39 euro.

Pienas – produktas, kuris, kaip ir mėsa, vartojamas vos ne kasdien. Litras pieno kainavo 0,50–0,60 euro, litras grietinės – 3,60–4 eurus, kilogramas varškės 2 eurus, pusė kilogramo sviesto – 4 eurus, varškės sūrio kilogramas – 4–4,50 euro. O Gerulių ūkininkės sūriai su spanguolėmis, česnakais ir žolelėmis, agurkais, kainavo nuo 3,50 euro, priklauso mai nuo svorio ir priedų.

Ankstyvi šviežios mėsos pirkėjai. Kilogramas šoninės kainavo 5 eurus, sprandinės – 6,50 euro, karkos – 2,50 euro, maltos kiaulienos – 5 eurus, kumpio – 5 eurus, šonkaulių – 4 eurus, pusgalvio – 1,50 euro, sturburo kauliukų – 1,50 euro. Pastarieji ypač turi paklausą tarp pirkėjų, kurie verda barščių bei kopūstų sriubą. Čia pat maloni šeiminingė siūlė ir namuose ruoštos šaltienos, kurios indelis kainavo 3 eurus, kilogramas „zūkio“ – 6 eurus, pašteto – 3 eurus. Rūkytų lašinių kilogramą galima nupirkti ir už 5, ir už 8 eurus, kumpio – už 7–9 eurus. Dešimt vištos kiaušinių kainavo 1,50–2 eurus.

Žuvies mėgėjai daugiausia pirkė riebią silkę ir heką. Kiti rinkosi karšto ar šalto rūkymo žuvies, gaminius iš jų.

Jau nemažai prekiautojų, kurie siūlo viržius, įvairių spalvų ir dydžio chrizantemas, vaismedžius, vaiskrūmius, dekoratyvinius medelius. Kurie iš jų yra ir augintojai „nuo sėklos“, teiraukitės patys, kaip ir kainų, kurios vienur parašytos, kitur – ne.

Taigi, kiek pirkėjų, tiek pasirinkimų turguje ir gyvenime, kurį vis labiau keičiame, turtiname arba menkiname: mes jį arba jis – mus...

Amžinąjį atilsį...

Mylimas žmogus Amžinybėn neišeina – sunkią valandą ir šviesią minutę jis visada šalia: mintyse, prisiminimuose ir darbuose...

Skausmo ir liūdesio valandą dėl mylimo Tėvelio mirties nuoširdžiai užjaučiame Vidmantą STANKEVIČIŲ ir artimuosius.

„Ūlos“ klubo draugai

Aktuali informacija

Vyksta viešas žemės sklypų ir statinių masinio vertinimo dokumentų svarstymas

Nuo kitų metų įsigalios naujos mokesstinės vertės statiniams

Kasmetinį visos šalies nekilnojamojo turto masinį vertinimą atlikęs Registrų centras kviečia visuomenę aktyviai dalyvauti viešame žemės sklypų ir statinių masinio vertinimo dokumentų svarstyme. Savo pastabas ir atsiliepimus parengtoms naujoms masinio vertinimo ataskaitoms taip pat gali pateikti ir savivaldybės.

„Nekilnojamojo turto vertinimą valstybės reikmėms, kitaip dar vadinamą masiniu vertinimu, Registrų centras atlieka kiekvienais metais, jo metu nustatomos žemės sklypų ir statinių vidutinės rinkos vertės. Vadovaujantis Žemės mokesčio ir Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymais, vidutinės rinkos vertės ne rečiau kaip kas penkerius metus prilyginamos mokesstinėms vertėms. Šių metų masinis vertinimas ypatingas tuo, kad jo metu perskaičiuotos statinių vidutinės rinkos vertės bus prilygintos mokesstinėms, nuo kurių statinių savininkams bus apskaičiuoti mokėtini mokesčiai“, – sako Registrų centro Registrų tvarkymo direktorius Kazys Maksvytis, raginantis gyventojus aktyviai dalyvauti viešame dokumentų svarstyme.

Jo teigimu, masinio vertinimo būdu nustatytos žemės sklypų ir statinių vidutinės rinkos vertės naudojamos ne tik mokesstinėms vertėms apskaičiuoti.

„Šios vertės aktualios gyventojams, kai yra apskaičiuojami mokėtini mokesčiai turto dovanojimo ar paveldėjimo atvejais. Jų pagrindu nustatomi regionai, kuriuose teikiama finansinė paskata jaunoms šeimoms, įsigyjantioms pirmąjį būstą. Notarams tvirtinant turto perleidimo sandorius, jų paslaugų įkainiai taip pat apskaičiuojami remiantis vidutinėmis rinkos vertėmis. Be to, šios vertės gali būti naudojamos valstybės valdomo turto pardavimo ar nuomos kainoms nustatyti“, – tvirtina K. Maksvytis.

Atliekant žemės sklypų ir statinių masinį vertinimą, analizei ir skaičiavimams naudojami faktiškai įvykusių nekilnojamojo turto sandorių duomenys.

„Nustatant vidutinės rinkos vertes, įtakos turi statinio ir žemės buvimo vieta, naudojimo paskirtis, fizinės savybės ir kiti veiksniai. Tačiau neatsižvelgiama į NT vertės padidėjimą ar sumažėjimą dėl laikino aplinkos pagerinimo ar pabloginimo, NT valdymo formos, naudojimo, valdymo ir disponavimo juo apribojimų, suplanavimo, stiliaus, dizaino, vidaus apdailos ir kitų individualių savybių“, – kalba K. Maksvytis.

Masinio vertinimo dokumentų viešų svarstymų metu gyventojams sudarytos galimybės aktyviai dalyvauti šių metų masinio vertinimo re-

zultatų aptarime: pateikti savo klausimus, pareikšti pastabas ar pasiūlymus. Atskiru pranešimu apie paskelbtus masinio vertinimo dokumentus yra informuotos savivaldybės, iki spalio 14 d. laukiama ir jų atsiliepimų.

Visų savivaldybių žemės ir statinių masinio vertinimo dokumentų viešas svarstymas vyks rugsėjo 14–25 dienomis, išskyrus Elektrėnų, Šalčininkų r., Širvintų r., Švenčionių r., Trakų r., Ukmergės r. ir Vilniaus miesto bei rajono savivaldybių, kur šių dokumentų svarstymas vyks rugsėjo 21 – spalio 2 dienomis.

Dokumentų svarstymai vyks visuose didžiuosiuose Registrų centro klientų aptarnavimo padalinuose, pastaboms ir atsiliepimams pateikti gyventojai gali pasirinkti jiems patogią dieną ir laiką. Informacija apie viešus masinio vertinimo dokumentų svarstymus taip pat skelbiama vietinėje spaudoje.

Masinio vertinimo dokumentai ir projektinės vidutinės rinkos vertės viešo svarstymo metu skelbiami Registrų centro interneto svetainėje.

Apie NT masinį vertinimą

Nekilnojamojo turto masinis vertinimas yra vertinimo būdas, kai per nustatytą laiką, taikant bendrą metodologiją ir automatizuotas Nekilnojamojo turto registro ir rinkos duomenų bazėse sukauptų duomenų analizės ir vertinimo technologijas, yra įvertinama panašių nekilnojamojo turto objektų grupė, sudaromi verčių zonų žemėlapiai ir vidutinės rinkos vertės nustatymo modeliai, pagrįsti nekilnojamojo turto rinkos sandorių duomenimis.

Aktualią ir projektinę masinio vertinimo būdu įvertinto NT objekto vidutinę rinkos vertę galima nemokamai sužinoti Registrų centro puslapyje arba interaktyviame REGIA žemėlapyje.

Vidutinės rinkos vertės ne rečiau kaip kas penkerius metus prilyginamos mokesstinėms vertėms. Aktualias mokeskstines vertes taip pat nemokamai galima rasti Registrų centro puslapyje arba REGIA žemėlapyje.

Paieškai atlikti reikalingas NT objekto unikalus numeris.

„Prienu turguje perki, savo kraštą tu remi!!!“

Jūsų rudens gėrybių stalui Receptai su grybais

Grybų troškiny

450 g grybų, 2 svogūnai, 1 raudona paprika, 2 šaukštai pomidorų padažo, 2 šaukštai aliejaus, 1 šaukštai miltų, maltų raudonųjų pipirų, druskos.

Grybus apkepinti aliejuje, pridėkite smulkintą papriką, svogūnus, suberkite miltus. Visą išmaišykite ir troškinkite 15 minučių, kol grybai suminkštės. Tada pridėkite pomidorų padažo, druskos, pipirų. Tinka su bulvėmis ar ryžiais.

Grybų padažas

300 g grybų (voveraičių, baravykų, vokitukų), 250 ml pieno, 150g grietinės, 1,5 šaukštai sviesto, 1 šaukštai miltų, 1 svogūnas, krapų, druskos, maltų pipirų.

Grybus nuplaukite, supjaustykite ir sudėkite į verdantį vandenį. Pavirkite 7 minutes, nukoškite. Svieste trumpai pakepinkite smulkintą svogūną ir suberkite grybus.

Supilkite pieną, grietinę, miltus ir viską gerai išplakite. Gautą plakinį supilkite ant grybų, pridėkite prieskonių ir dar 5 minutes patroškinkite (uždengus puodą) ant mažos ugnies. Padažas vartojamas prie mėsos patiekalų, bulvių košės.

Blyneliai su grybų įdaru

2 kiaušiniai, 4 šaukštai aliejaus, 200 g miltų, 350 ml vandens, 0,5 kg grybų, 1 svogūnas.

Sumaišykite miltus, kiaušinius, vandenį ir paruoškite tešlą. Iškepkite lietinius. Žalius grybus, svogūną sumulkinkite ir pakepinkite aliejuje (3 šaukštai). Į lietinius įdėkite grybų įdarą ir formuokite blynelius. Apkepkite 5 minutes. Gardinkite sviestu ar grietine.

Voveraitės su bulvių koše

200 g voveraičių (ar vokitukų), 150 g bulvių, 2 nedideli svogūnai, 40 g sviesto.

Išvirkite skirtinguose puoduose bulves ir voveraites. Į keptuvę įdėkite sviesto ir trumpai pakepinkite supjaustytą svogūną ir išvirtas voveraites. Į lėkštę dėkite paruoštą bulvių

košę, ant jos užpilkite pakepintas voveraites ir uždėkite gabalėlį sviesto. Paprastas ir gardus patiekalas. Tinka su rūgpieniu.

Burokėlių-grybų užkandėlė

400 g baravykų (kazlėkų, voveraičių ar kt.), 2 burokėliai, 1 svogūnas, 2 šaukštai aliejaus.

Virtus burokėlius supjaustykite griežinėliais. Žalius grybus susmulkinkite ir pakepinkite aliejuje. Burokėlių griežinėlius sluoksniuokite su grybais: dėkite sluoksnį burokėlių, ant jų – sluoksnį grybų, vėl – sluoksnį burokėlių ir t.t.

Vokietukų – cukinijos salotos

400 g vokitukų, 0,5 kg cukinijos, 50 g sūdytų žemės riešutų, 50 g majonezo, 50 g grietinės.

Išvirtus vokitukus susmulkinkite. Cukiniją stambiai sutarkuokite. Sumaišykite grybus, cukiniją su grietinėmis – majonezo padažu. Ant salotų užbarstykite žemės riešutų. Skanaus!

KVIEČIAME REGISTRUOTIS Į NEMOKAMĄ 10-TIES VERSLUMO SEMINARŲ CIKLĄ

Kviečiame registruotis ir dalyvauti 10-ties verslumo seminarų cikle, kurio metu mokymų dalyviai įgis teorinių žinių ir praktinių įgūdžių, skirtų verslo pradžios ir plėtros klausimams.

Mokymus ves savo srities profesionalai – lektoriai, verslo treneriai ir koučerai – Donaldas Duškinas, Inga Uus, Gerda Asipavičienė, Eglė Pelienė-Venslovė, Gytis Junevičius, Darius Rupšlankis. Mokymų formatai didžiaja dalimi praktiniai, todėl dalyviai galės pasirengti individualius verslo, strateginius, marketingo planus, gaus rekomendacijas bei profesionalias konsultacijas pagal individualias situacijas ir užklausas. Baigus mokymus dalyviai gaus baigimo sertifikatus.

REIKALAUJAMA ATITIKTIS DALYVIAMS:

Prienų miesto gyventojas;
bedarbis ir (arba) ekonomiškai neaktyvus asmuo.

MOKYMŲ CIKLO TEMOS:

- 1) Verslo planavimas: esamos situacijos analizė, 8 val. 2020 10 12.
- 2) Marketingas ir viešieji ryšiai: marketingo plano rengimas, 8 val. 2020 10 13.
- 3) Veiklos vystymo strategijos praktinis rengimas, 8 val. 2020 10 16.
- 4) Efektyvi vidinė ir išorinė komunikacija: įgūdžių tobulinimas, 8 val. 2020 10 19.
- 5) Klientų tipų nustatymas ir aptarnavimas taikant veidotojos principus, 8 val. 2020 10 21.
- 6) Derybų technikos, 8 val. 2020 10 23.
- 7) Pardavimų skatinimas ir pardavimo priemonių taikymas, 8 val. 2020 10 26.
- 8) Investicijos ir išoriniai finansavimo šaltiniai: galimybių analizė 8 val. 2020 10 28.
- 9) Projektų valdymas: planavimas, organizavimas, vykdymas ir kontrolė, 8 val. 2020 10 30.
- 10) Vadovavimo metodai koučingo principais, 8 val. 2020 11 03.

DALYVAVIMAS NEMOKAMAS!

Daugiau informacijos ir registracija:

El.p.: robertospastas@gmail.com, tel. nr.: +370 638 55613

PARDUODA

PIRKITE VIŠTAS, VIŠTAITES!

RUGSĖJO 24 d. (ketvirtadienį) prekiausime 4,5 ir 6 mėn. rudomis olandiškėmis, juodomis, raibomis, baltomis (Leghornų veislės) dedeklėmis vištaitėmis ir 10 mėn. dedeklėmis vištomis. Tel.: 8 612 17831. Prekiausime pašarais:

Kašonyse – 16.30 val., Jiezne – 16.40 val., Stakliškėse – 16.55 val., Vyšniūnuose – 17.10 val., Vėžionyse – 17.25 val., Nemajūnuose – 17.40 val., Birštono vienkienyje – 17.55 val., Prienų turguje – 18.10 val. Tel. 8 612 17 831, Vilkaviškio r., Alvitais

PIRKITE VIŠTAS, VIŠTAITES!

RUGSĖJO 25 d. (penktadienį) prekiausime 4,5 ir 6 mėn. rudomis olandiškėmis, juodomis, raibomis, baltomis (Leghornų veislės) dedeklėmis vištaitėmis ir 10 mėn. dedeklėmis vištomis. Tel.: 8 612 17831. Prekiausime pašarais:

Veiveriuose – 13.35 val., Skriaudžiuose – 13.45 val., Leskavoje – 14 val., Šilavote – 14.10 val., Klebiškyje – 14.25 val., Išlauže – 14.45 val., Pakuonyje – 15 val., Ašmintoje – 16 val., Strielčiuose – 16.15 val., Prienuose – 16.30 val., Vartuose – 16.50 val., Žemaitkiemyje – 17 val., Jiestrakyje – 17.15 val., Naujojoje Ūtoje – 17.35 val. Tel. 8 612 17 831.

Smurtas artimoje aplinkoje

Rugsėjo 19 d. gautas pranešimas apie tai, kad 17.00 val. Prienų r., gyvenamo namo kambaryje kilusio konflikto metu vyras, gim. 1973 m., smurtavo prieš sugyventinę, gimusią 1976 m.

Vairavo neblaivūs

Rugsėjo 19 d. 20 val. 25 min. kelio A-16 Vilnius-Prienai-Marijampolė 71 kilometre sustabdytas vyras (gimęs 1963 m.), kuris vairavo automobilį AUDI 80 AVANT, būdamas neblaivus, vairuotojo teisė iš jo atimta anksčiau. Tos pačios dienos 12.00 val. Prienų r. vyras, gimęs 1972 m., vairavo traktorių MTZ - 82, būdamas neblaivus.

Nesuvaldė vilkiko

Rugsėjo 19 d. po vidurnakčio

gautas vyriškio pranešimas, kad jis, važiuodamas Prienų r. sav., Naujosios Ūtos sen., nesuvaldė vilkiko, kuris apsvirtė. Vilkinas MAN su priekaba buvo nuvažiavęs nuo kelio ir apviręs ant kairiojo šono. Pripaustų žmonių nebuvo. Vairuotojas buvo išlipęs, jį apžiūrėjo medikai. Atjungtas automobilio akumulatorius.

Šudėgė lauko kavinė

Kauno priešgaisrinės gelbėjimo valdybos paskelbta informacija, rugsėjo 18-osios naktį apie pusę penkių ryto gautas pranešimas, kad prie Birštono apžvalgos bokšto kilo gaisras. Atvykus ugniagesiams, karkasinė lauko kavinė su stiklinėmis sienomis degė atvira liepsna. Gaisro metu kavinė visiškai sudegė.

Parengta pagal Alytaus AVPK ir Kauno APGV įvykių suvestines

SIŪLO DARBA

Reikalingas ūkio darbininkas. Darbas su gyvuliais ir kiti ūkio darbai. Atlyginimas sutartinis. Tel. 8 685 35 153.

Įmonėje, esančioje Ilgakiemio k., reikalingi darbuotojai gamyboje.

Darbas viena pamaina po 8 valandas, slenkančiu grafiku. Atlyginimas mokamas už padarytą kiekį (nuo 607 iki 1400 eurų neatskaičius mokesčių).

Visa informacija telefonu 8 615 68 786.

Senelių slaugos namuose, esančiuose Putriškių k., Prienų r., ieškome slaugytojos padėjėjo(-os).

Pageidautina, kad kandidatas vairuotų, turėtų automobilį, kuro išlaidas apmokame. Daugiau informacijos tel. 8 686 60 918.

Kavinei-barui Birštone pastoviam darbui reikalinga virėja (-as). Grafikas derinamas individualiai. Teirautis tel.: +370 601 02 555 arba +370 600 88 829.

Siūlome darbą moteriai senelių globos namuose Kaune. Apgyvendiname. Lankstus grafikas. Tel. +370 600 39 338.

UAB „DOLETA“, dirbanti su prestižiniais ir ekskluzyviais projektais, gaminanti išskirtinius ir unikalius langus, žiemos sodus, fasadus bei lauko duris, pasaulyje garsėjanti pažangiais, nestandartiniais bei unikaliais sprendimais, plečia veiklą ir ieško komandos narių.

Ieškome: stalių darbu aliuminio konstrukcijų (langai, durys, fasadai) gamyboje.

Prisijunk prie mūsų, jei: • turi staliaus staklininko ar aliuminio konstrukcijų (langų, durų, fasadų) gamyboje patirties. Neturintčius patirties, bet norinčius jos įgyti ir tobulėti – apmokome. • supranti gamybos brėžinius.

Atlyginimas: nuo 800 į rankas. Darbo vieta: Jieznas.

Telefonas pasiteiravimui: +370 319 57 270, CV siųsti: info@doleta.lt

Atrinktus kandidatus informuosime.

PERKA

Nekilnojamasis turtas

Brangiai perku mišką, gali būti su bendrasavininkais, sutvarkau dokumentus. Tel. 8 644 55 355.

Brangiai PERKAME miškus visoje Lietuvoje. Atsiskaitome iš karto. Tel. +370 699 29 992.

Gyvuliai, gyvūnai

Įmonė brangiai perka galvijus, atsiskaito iš karto. Išsivežame. Tel.: 8 686 54 826, 8 684 40 534.

UAB „GALVIJŲ EKSPORTAS“ – įvairius pienu girdomus buliukus ir telyčaites, taip pat „Belgus“. Moka 6 ir 21 proc. PVM. Sveria el. svarstyklėmis. Pasiima patys. Tel. 8 612 34 503.

A. Bagdono IJ brangiai perka veršelius ir telyčaites auginimui. Moka 6 - 21 proc. PVM. Sveria elektroninėmis svarstyklėmis. Pasiima patys. Tel.: (8 319) 69 541, 8 699 93 682.

Įmonė perka galvijus geromis kainomis. Tel. 8 613 79 515.

Įvairios prekės

Įmonė perka naudotus automobilius. Gali būti be techninės apžiūros, nevažiuojantys, išregistruoti. Siūlykite visus variantus telefonu 8 607 67 679.

Perku įvairių rūšių obuolius perdirbimui, padedu pasikrauti, aprūpinu maišais. Tel. 8 640 62 224.

agaras
PERKA
KARVES, BULIUS, TELYČIAS
pagal skerdeną ir gyvą svorį (brangiai mėsinis). Atsiskaito iš karto. Tel. 8 620 25 152. NEMOKAMAS tel. 8 800 08 801.

PERKA

PERKA GALVIJUS

KARVES, TELYČIAS, BULIUS
PAGAL SKERDENAS ARBA GYVA SVORĮ. SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS.

Tel.: (8-614)93124

BRANGIAI PERKA

veršelius ir didelius mėsinis galvijus. Tel. (8 634) 23551.

um
UTENOS MĖSA
BRANGIAI PERKA
GALVIJUS
8 620 33544
Moka iš karto!

PARDUODA

Kietas kuras

Parduoda DURPIŲ BRIKETUS, malkas, supjautas kaladėlėmis, rąstukais. Skubiai, nemokamai pristato jums patogiu laiku. Tel. 8 672 51 171.

Parduodame įvairias malkas. Skaldytos, kaladėlėmis, rąsteliais. Tel. 8 614 97 744.

Nekilnojamasis turtas

Jiezne parduoda 1 kambario butą I aukšte, puiki vieta, šalia ežeras, bažnyčia, turgus, parduotuvė, ramūs žmonės, yra pavėsinė, šildoma malkomis. Atskiras įėjimas, yra žemės. Tel. (8 319) 57 481.

Parduodamas 15 arų sklypas Kalniečių g., Prienų mieste. Tel. +370 699 46 265.

Įvairios prekės

Parduodame kiaulės skerdieną puselėmis, lietuvišką, svilintą – 2,85 euro/kg, lenkišką – 2,60 euro/kg. Atvežame. Tel. 8 607 12 690.

Atvešime durpių briketus, akmens anglį, pjuvenų briketus, granules, – KOKYBĘ GARANTUOJAME. Tel. 8 683 13463.

PASLAUGOS

Liejame pamatus, betonuojame. Montuojame gipso kartoną, glaistome, dažome, kalame dailylentes, dedame visų tipų grindis, klojame plyteles, atliekame santechnikos darbus, elektros instaliacijos darbai, klojame trinkeles, lankstome skardas. Tel. 8 600 96 399.

Šlifuojame, dedame ir lakuojame parketą, dengiame stogus, skardiname, lankstome, šiltiname ir dažome namų fasadus. Kasame pamatus, mūrijame, tinkuojame, betonuojame, montuojame tvoras, langus, duris, atliekame langų apdailą, griovimo darbus. Statome karkasinius namus. Tel. 8 620 85350.

VISI SANTECHNIKOS DARBAI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, katilinių įrengimo. Komplektuojame kokybiškas santechnikos medžiagas su nuolaidomis. Tel. 8 640 39 204.

Kaminių įdėklai: gaminimas, montavimas. Kaminių valymas. Tel. 8 645 87 304.

Gaminame betoną, kalkingą skiedinį, šulinio žiedus (nuo 0,7 iki 3 m), įvairią gelžbetoninę produkciją. Vežame žvyrą, smėlį. Atliekame metalo tekinimo ir suvirinimo darbus. Tel. 8 687 95 399.

Vežame žvyrą, smėlį, skaldą, juodžemį ir kitus birius krovinius. Ekskavatoriaus paslaugos – 7 t. Tel. 8 690 66 155.

Nebrangiai atvežame sijotą kokybišką juodžemį, maišytą su kompostu. Vežamas kiekis – nuo 4 iki 9 kub.m. Tel. 8 645 64 788.

PIGIAUSIOS PASKOLOS IR REFINANSAVIMAS! * Paskolos nuo 100 eurų iki 10000 eurų, laikotarpiu nuo 2 mėn. iki 48 mėn.; * Paskolų ir kt. skolų refinansavimas (antstoliai „Sergel“, „Gelvora“, „Bitė“ ir kt.); * Galimybė pasiskolinti papildomai, mažos palūkanos. Pz., pasiskolinkite 100 eurų ir per 3 mėn. grąžinkite tik 110 eurų. Teirautis tel. 8 601 50 935, Ričiardas.

PASLAUGOS

DURYS – PER 3 DIENAS!

GAMINŲ DURIS – ypatingai šilts, saugias nuosaviems namams, ūkiniams pastatams ir rūšiams. Tel.: 8 653 93 193, 8 658 80 544.

Automatinių skalbimo mašinų, el. viryklių, indaplovių remontas, prijungimas. Atvykstame į namus. Dirbame ir savaitgaliais, suteikiame garantiją. Tel. 8 645 04 370.

SIENŲ ŠILTINIMAS
užpildant oro tarpus
1m² kaina nuo 1,40 Eur
Tel. 8 675 7 73 23

Pasakoja bešeimininkų, palėpėse užmirštų, klėtyse numestų daiktų istorijas...

Kultūros kryžkelė

Projektą remia

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

(Atkelta iš 3 p.)

supratau, kad reikia branginti savo praeitį. Važiuoju – pakeliui matau siuvyklą, o pagarbiausioje jos vietoje – vitrinose – išstatyta šimto metų senumo siuvimo mašina. Autosalone surastas kamputis senoviniam automobiliukui... Įsitikinau, kaip Europos šalyse vertinami seni daiktai, o pas mus jie buvo metami lauk ir keičiami naujais, – R.Krunglevičius apgailestauja, kad dėl tokio netolia-regiško žmonių požiūrio pražuvo daugybė etnografinė ir istorinė vertė turinčių daiktų.

Krunglevičių sodyba galėtų būti įtraukta į lankytinų objektų sąrašą, nes jų sukurtame muziejuje – ekspонатų įvairovė: praeito amžiaus darbo įrankiai, arkliniai maniežai, dyzeliniai varikliai, garnos, lygintuvai, laikrodžiai, radijo aparatai, transporto priemonės, su karu, pokariu, okupacinėmis vokiečių ir rusų santvarkomis susiję ekspонатai, yra ir archeologinių radinių.

Ekspонатai pasakoja, kaip keitėsi žemės ūkis

Žemdirbystės istoriją nuo atsiradimo iki nesenų laikų pasakoja įvairūs darbo įrankiai, tarp kurių – akmens amžiaus kirvukai, baudžiaivos laikus menanti 4 metrų ilgio, be vinių, iš vientiso medžio kamieno pagaminta žagrė, dviejų arklių traukiamas vokiškas ravėtuvas, kad moterims nereikėtų lenkti nugarų daržuose, kiti padargai, tarpukario ir vėlesni kalvystės darbai, namų ūkiuose naudoti net iki 8-to dešimtmečio.

Lauko ekspozicijos pasididžiavimas – keliolika didesnių ir mažesnių maniežių bei įvairių dyzelinių variklių, tarp jų – gremzdžiškas senovinis vokiškas variklis „Deutz“, angliškas variklis „Blackstone“. Variklius į Lietuvą prieškariu įvežė žydai. Pakeitę keturių arklių sukamus maniežus jie padėdavo ūkininkams našiau nudirbti sunkius ūkio darbus: kulti javus, malti grūdus, pjauti akselį. O maniežai buvo gaminami vietinėse špižo liejyklose: Kaune, Alytuje, Vilkauskėje. Rymantas parodo 1928 m. Šakiuose pagamintą maniežą „Malocan“.

Tarpukario kaime vyravo didelė biednystė, todėl tik pasiturintis ūkininkas galėjo sau leisti įsigyti tokią žemės ūkio techniką. Rymanto žiniomis, vidutinis maniežas kainuodavęs keturias diškes pieningas dvaro karves, ne kokias suvargusias ožkas... Ypač populiarūs buvusi kuliamoji su medine važiuokle ir va-

rikliu komplekte, kuri, traukiama arklių, keliaudavo iš vieno ūkio į kitą.

Ir jo amžinąjį atilsį senelis Juozas Lapinskas buvo kviečiamas į talkas. Kai Lapinskas išvežė į Sibirą, jų kuliamoji, velkama į Veiverių valsčių, apvirto ir, gulėdama griovyje, supuvo.

Rymantas pademonstruoja, kaip atrodo prieš šimtą metų pagaminta kuliamoji. Ją parsivežė iš vieno mūsų rajono gyventojas. Kito pasiūlyto eksponato jis turėjo atsisakyti, kai suprato, kad tokia didelė „mašina“ netilps į jo kluoną.

Daugelį ekspонатų jis rado senose kaimo sodybose, už klojimų. Apie pusę tonos sveriantys varikliai buvo sulindę į žemes, apaugę žole ir krūmais, teko gerokai pavargti, kol juos iškėlė ir parsivežė. Kai kuriuos teko remontuoti, suderinti, sukomplektuoti su kitomis dalimis. Bet dabar, užuot surūdiję ar tapę metalo ieškotojų lobiu, kelia lankytojų susidomėjimą.

Kol nebuvo modernių buitės prietaisų...

Ekspozicijoje yra audimo ir verpimo įrankių, nemažai namų apyvokos daiktų, kurie byloja apie tai, kaip mūsų seneliai, proseneliai gamino audeklus, siuvo drabužius ir apavą, virė valgi, skalbė, lygino, pasišildavo ir pasišildydavo.

Rodydamas ilgą kartį su laikikliu, Rymantas liepia atspėti, kam šis daiktas dūminėje pirkioje buvo naudojamas. Bandom laimė – gal puodui nukelti ant krosnies? Prašunam pro šalį – pasirodo, kad tai kartimi prie lubų ir grindų tvirtinama senovinė kūdikio vaikštynė...

Itin gausi – per šimto lygintuvų kolekcija. Vieni buvo įkaitinami į vidų pilant karštas anglis, kiti – dedant ugnyje palaikytą geležies plokštelę (tokius savo namuose turėjo turtingesni gyventojai). Rymantas aiškina, kad pastarieji buvo saugesni, nesudegindavo baltinių. „O tai išlėks žarija, ir liksi be atlaidu...“ – pajauokauja.

Įvairių laikotarpių įdomybės

Rymantas visus daiktus registruoja, todėl gali pasakyti, iš kokio jie laikotarpio atkeliavo, kur buvo rasti. Šiandien jaunimui nematytos mechaninės skaičiavimo mašinėlės „Feliškiukai“ – kolūkio palikimas, jomis nuo septinto dešimtmečio skaičiavo ir buvęs „Dainavos“ kolūkio ekonomistas P.Brazauskas.

Pistoletų dėtuve – „carska“, identiška jai Rymantas matė nuot-

Muziejininkas P.Brazauskas turi apie ką pasikalbėti su privataus muziejaus kūrėjais Krunglevičiais – Konstancija, Asta ir Rymantu.

„Šliokė“ – šienpjoviai joje laikydavo galąstuvą.

raukoje, kurioje žandaras pozavo, prie diržo prisisegęs ginklą. Peleninė su loku ir nacistine simbolika kadaise stovėjo vokiškoje kanceliarijoje. Metaliniame bakelyje su viduje įlietu stiklo sluoksniu buvo slepiami partizanų dokumentai.

Tarp įdomybių – kažkada Plutiškių bažnyčios altorių juosusi tvorelė. Ją ir bažnytinėse apeigose naudojamus „liktorėlius“ Rymantas rado išmestus, atnaujinant bažnyčią. Jis išsaugojo ir seną tautinį kostiumą, ir medines klumpes. Neleido, kad statyboms ar laiptams būtų panaudotas Lizdeikių kryžkelėje ant šono nugriuvęs kelias tonas sveriantis raudo-

Vienas iš seniausių kolekcijos variklių – vokiškas „Deutz“.

no granito luitas. Prieš kelis dešimtmečius šiame akmenyje tuometinio „Dainavos“ kolūkio pirmininko A.Sinkevičiaus rūpesčiu iškalta užrašas atvykėlius nukreipdavo į kolūkio etnografinį muziejų...

Daiktų vertę kelia laikas

Kiekvienas mus supantis daiktas šiandien yra tarsi savaime suprantamas ir įprastas gyvenimo pakeleivis. Visgi, anot Rymanto Krunglevičiaus, laikui bėgant, jis taps unikalus, nepakartojamas, todėl ir vertingas. Todėl kitų nebenaudojamus, vietą užimančius, senienomis atsiduodančius daiktus jis renka, savo namuose jiems pagarbiai skiria vietas ir taip tikisi išsaugoti ateities kartoms.

Dalė Lazauskienė
Autorės nuotraukos

Senovinė kūdikio vaikštynė.

Kolūkio laikų skaičiavimo mašinėlė „Feliški“.

Pirmajame pasauliniame kare naudotas kastuvėlis.

Signaliniai geležinkeliečių prietaisai.

Medinis apavas.

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Internetu skaitykite: www.gyvenimas.info, www.facebook.com/laikrastiogyvenimas

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOS, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINES ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė (60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodienė, Zina Lankevičienė (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai ([maketas@gyvenimas.info](mailto:maketav@gyvenimas.info)). Mob. tel. 8 605 19 327.
Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

Laikraštis išeina trečiadieniais ir šeštadieniais.
Ofsetinė spauda. Apimtis - 2 spaudos lankai.
Indeksas 67283. Tiražas - 1750 egz.
Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

Spaudė UAB „Alytaus spaustuvė“, Seirijų g. 17,
tel. (8 ~ 315) 73786.

ALYTAUS
SPAUSTUVĖ